De Blauwvoet. Jaargang 2

bron
De Blauwvoet. Jaargang 2. Z.n., z.p. 1911

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/_bla005191101_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

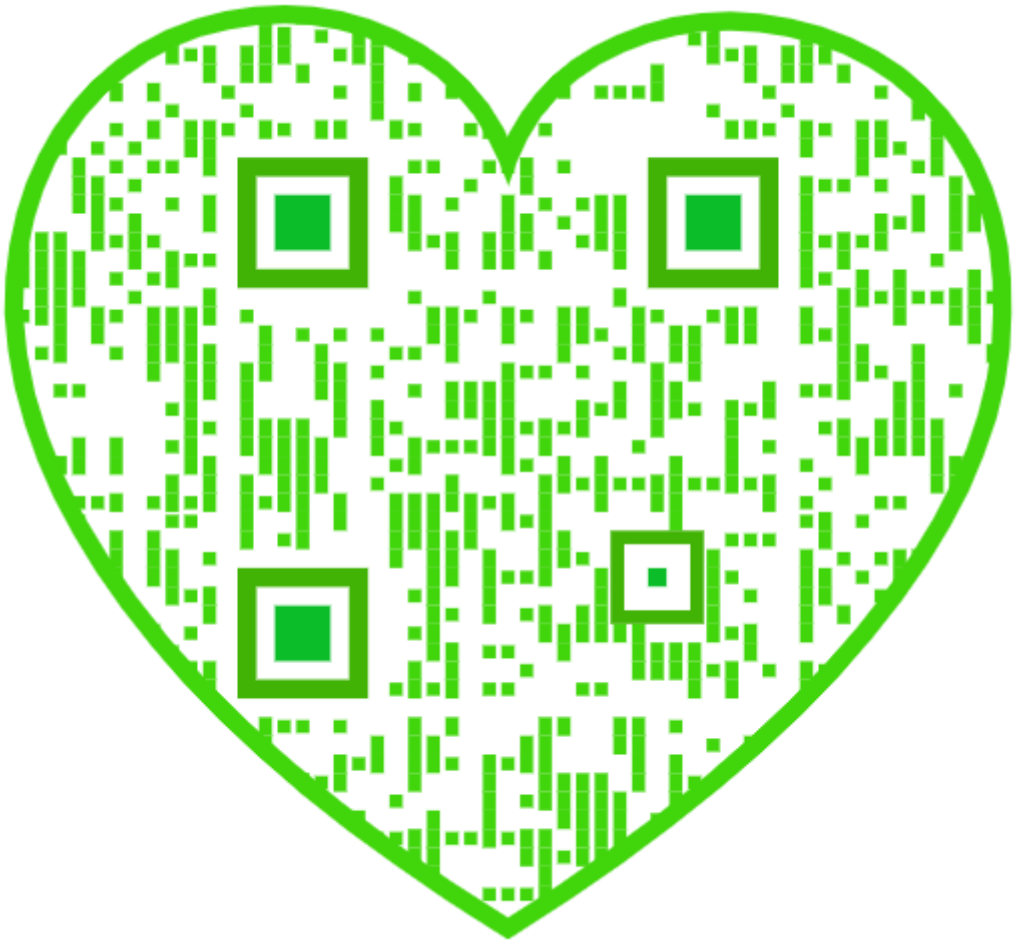

[Nummer 1]

Ryn en Suverlick.

‘Thyl, l'Esprit, Nele, le Coeur de mère Flandre’

Ryn en Suverlick van sinnen,
Nele, waerts du steeds welleer,
Heden bist du die boelinne
Ei! van paster en van heer.

's Nachts ghebruden sy int duster,
Soenend aen dyn rooden mondt,
Thyl die hoorde 't stil ghefluster,
Droeflyck sucht ten allen stondt.

Nele, amachtich zal dy maecken
Later nogh dat vuig bedryf,
Ziekte sal misschien gheraecken
In dyn jonc ghesonde lyf.

Thyl alleen magh dy beslaepen
Nele, ontspring dyn scandebed:
LIEFDE EN GEESTKRACHT sullen scaepen
't Scoone kind dat 't vollek redt!

JULES FRÈRE

Buysse - Viering

We beleven schoone tijden in Vlaanderen.

Er wordt eindelijk eens een schrijver gevierd, een schrijver! Eenige erkentelijke en durvende letterkundigen en kunstenaars hadden het op touw gezet het huldefeest, dat grootsch ging zijn - het huldefeest ter eere van

Cyriel Buysse

de groote schrijver van *Het Bolleken* en *Het Leven van Rozeke van Dalen!*

En alles ging goed. De kleine oneenigheid die eerst bestond tusschen twee groepen was bijgelegd en met geestdrift en - eindelijk eens - met eendracht werd er gewerkt voor het nakende feest.

Dat mocht zoo niet blijven duren. Eensgezindheid in Vlaanderen? Kalmte en rust tusschen Vlamingen? Mijn vriend, wat 'n onnoozele illusie! Zoo'n dingen bestaan toch niet in ons gebenedijd land... Thans is de ‘campagne’ volop bezig. De katholieken die eerst mededingen hebben ‘demi tour à droite’ gemaakt en hebben het strijdros bestegen.

C. BUYSSE, de literaire Leeuw van Vlaanderen.(1)

Die arme Buysse!

't Begon in *Vlaamsche Arbeid:* E.H.J. De Cock liet zijne wrakende stemme hooren en den hamer van zijn critische kracht neerdonderen op Buysse, verver van verderfelijke ‘schimp- en spotprentjes’, hater van zijn land en zijn volk, van moraal en van godsdienst.

En 't brave Kareltje van de Oever, de dappere Corneel Deswerteruyter, volgde de kruistocht-roep van den Leuvenschen huurkoetsier en zond naar het Hollandsch blad *Van onzen Tijd*, zijn laatst gevonden spuwbakje, eene copij die deze van den achtbaren De Cock in ploerterij verre overtrof (en dat is moeilijk hoor!) Buysse was eenvoudig een schrijver aan wie ‘alle ethische waarde’ ontbrak.

Arme Charel! Loop vlug naar Marieken Broeckx om u te troosten, want de redactie van *De Boomgaard* heeft u in haar laatste nummer deerlijk te pakken gehad voor die vermetele woorden. Er zijn toestanden in 't leven die verontwaardiging overbodig maken, en die een gezond mensch slechts aan 't lachen kunnen brengen; ze zijn niet waard dat men zich opwinde, dat men zijne woede uitschreie; deze toestand is zoo: een Van den Oever, het kleine klerikale ventje, rijmelaarken van ‘Godsdienstige Maenen,’ dat nooit één enkel moment van levenspassie heeft gekend, dat aan den geweldigen, den vrijen, den durvenden Buysse alle levenswaarde ontzegt! dat langs zijne beenen opkruipt en er nog niet in gelukt in zijne kuiten te nijpen!

En elders is het Persijn die aan 't orakelen is en die Buysse aanklaagt.

En daarna hebben *Vlaamsche Arbeid* en *Van onzen Tijd* weer opnieuw gewoed.

Zelfs de dagbladpers is niet achterwege gebleven: *Het Handelsblad* en *La Presse*, die anders nog al den brui aan literatuur geven, hebben gemeend ditmaal niet te mogen zwijgen waar het gold de verheerlijking van een ketter - wat geeft het hen dat deze ketter een der grootste auteurs zij die ooit ten onzent hebben geleefd! - te dwarsboomen.

Prachtig vooral het artikel van Titurel, in *La Presse*. Titurel is een jong Antwerpsch advocaat, Vlaamsch letterkundige en estheet, hoofdredacteur van een onzer katholieke tijdschriften, zeer welsprekend, elegant en electisch. Hij heet in 't werkelijk leven en in de boeken van den burgelijken staat: Jozef Muls. Hij is eerst lid geweest van het Buysse-comiteit, van af het eerste oogenblik dat er eene Buysse-viering werd

(1) Caricatuur door *Ton van Tast*, redacteur van ‘*Paljas*’ geillustreerd weekblad gewijd aan kunst, humor en satire te Amsterdam.

ontworpen. En daarna heeft hij zijn ontslag van comiteitslid gegeven, nadat zijne vrienden De Cock en Van den Oever positie genomen hebben. Nu hebben we natuurlijk een dezer twee hypothesen aan te nemen: ofwel werd Mr Muls lid van het comiteit eenvoudig uit snobisme, zonder het werk van Buysse te kennen en dan haalt hij met zijn huidig ontslag een stichtelijk brevet van onwetendheid (niet voor de eerste maal, overigens) ofwel kende hij het Buyssewerk en gaf hij thans zijn ontslag slechts uit kuddegeest, gelaten en gedwee zich bukkend onder 't commando van zijne vrienden en afstand doen van alle eigen meening en allen vrijen wil.

Er is gelachen, voorwaar in 't Buysse-comiteit, maar ten onrechte...

Want wat gaat er met dat al van de viering geworden?

Dat de heeren Van den Oever en consoorten het nuttig achten om zich te onderscheiden niet van de viering deel te maken - omdat al de literateurs er van deel maken en ze dus in den hoop zouden zijn verdwenen, terwijl nu ineens heel de aandacht op, hen de niet-vierders, is getrokken - very well.... we kunnen hun dat cabotinisme vergeven.

't Ergste, echter, is dat er veel wantrouwen in in den geest der menschen is gezaaid, achterdocht gestookt, oneenigheid geworpen, dat van de Buyssehulde weer een politiek zaakje is gemaakt dat klerikalen en niet-klerikalen tegeneen moet inwerpen dat de grootschheid van de hulde is gestoord, dat er smeerlapperijen zijn gebeurd rond Buysse en een groot deel der waardigheid en der deftigheid, der loyauteit en der zuiverheid van het betoog is verbeurd.

We weten, in elk geval, *wie* ditmaal de rustverstoorders zijn geweest, *wie* de opruiers, *wie* de

snobsen en cabotins. We zullen het ons op 't gepaste oogenblik herinneren...

Wij gaan intusschentijd voort met het feest voor te bereiden - uit ganscher harte, met heel onze geestdrift, met heel onze oprechtheid omdat Buysse de wordende hulde verdient, omdat we in Buysse den triomf der Vlaamsche letteren vieren - en deze moeten staan boven alle politiek, buiten alle confessie-geschillen. En aan zijn schoonheid, allereerstens, ontleent het werk van Buysse zijn ethiek.

Maar nu dient ook nog opgemerkt: indien de katholieken in de Buysse-viering eene politieke zaak zien, waarom dan ook de andere niet, maar in tegenovergestelden zin? We durven dus langs dien kant, vele nieuwe bijdragen verhopen.

Laat nu de litterateurkeus ondereen ruzie maken en lawaaien zooveel ze willen... hoofdzaak blijft: **Buysse vieren.** En dat *zal* en dat *moet* gedaan, luisterrijk, grootsch, geweldig.

Propaganda a.u.b.

We rekenen op allen, die in hun rechtschapen geweten, nog iets voor Vlaanderen's Grootheid overhebben. Lukt deze viering niet, dan zullen we alle verwijt verdienen, en elken blaam ei we zullen zeggen dat we leven in 't ellendigst, 't bekrompenst land der aarde.

NICODEMUS

Molenaarskind.[1]

Het molenrad bruist, er luistert de wind.
Bij 't ruischende water staat molenaarskind.
Haar oogen droomen de weiden uit...

De molenaar kijkt door zijn molenruit:
Wat deden ze in de stad met zijn eenigst'kind,
Dat zij in zijn huis geen vrede meer vindt;
Dat niet meer als vroeger ze in 't dorp kan gaan,
Of de menschen zien haar verwonderd aan.
De meiden lachen, en jouwen haar uit!
De jongens momplen van duivelsbruid.
Een rozeke rood ging zijn kind naar stad,
Ze kwam hem weer als gevallen blad.
Heur wangen verflensd; heur oogen als dood;
Heur haren verslonsd; heur leden als lood.
Een vogel, zingende, ging ze naar de stad,
Ze kwam hem weer als gevallen blad.

Het molenrad bruist, er luistert de wind,
De weiden in kijkt molenaarskind.
Daar weet ze in de verte de bloemen staan,
Die vroeger met moeder ze is zoeken 'gaan.
Daar weet ze de zon, die de torens verguldt
Der donkere stad van zonde en schuld.
Daar weet ze de wegen waar alles lacht;
De boomen vol droomen, ze fluistren er zacht.
Daar weet ze van verre het klokkengeluid
Der donkre klok, die luidt haar uit.
Daar weet ze de vogels, met jongen in 't groen;

(1) Uit derden bundel 'Gedichten'

De schapen met klokjes die klingelen doen.
Daar weet ze de kerk die het kerkhof beziet,
Waar dicht aan de poort heur lief haar verstiet.

Het molenrad bruist, er luistert de wind,
De raadren in 't water gaan razend gezwind.

Des middags is molenaar rusten gegaan,
Wat hebben ze in stad met zijn kind gedaan?
Het molenrad rust, er zingt de wind,
De zang in molenaars droomen dringt.
Het zingt er zoo zoet van zijn blonde bruid,
Van zijn trouwe vrouw, die droegen ze uit
Gedekt door een donkere doek... en hij zag
In zijn zingenden droom heur laatsten lach.

Des Zondags is molenaar wandlen gegaan.
Wat hebben ze in stad met zijn kind gedaan?
En in de wolken, kinder-blij,
Met oogen van zon en lokken van zîj,
Daar ziet hij zijn meisje, dat Zij hem liet;
De troost van zijn eenzame zielsverdriet.
Het speelde in zijn tuin, het lachte op zijn schoot.
Door 't meisje vergat hij moeders dood.
Des avonds is molenaar slapen gegaan:
Wat hebben ze in stad met zijn kind gedaan?
Door 't venster keek de maan naar beneê:
Nu ben jë er één; eens was jë er twee.

Des morgens is molenaar werken gegaan:
Wat hebben ze in stad met zijn kind gedaan?
De steenen wringen het koren plat.
Hij wil met zijn kind naar de slechte stad.

Het molenrad bruist, er luistert de wind,
De molenaar ging met zijn eenigst'kind.
Hij ging door de weiden, hij kwam bij de stad,
En vroeg haar, of ze geen honger had.
Toen lachte ze stil, en ze schudde van neen,
En ging uit zichzelven een wegeltje heen.
Daar stond in de verte het trotsche kasteel
Van een gravenzoon, die woonde er wel veel.

En haar wangen bloeiden als óp uit den dood;
En haar lippen werden als purper zoo rood.
En ze ging naar de poort, en klopte er aan....
Maar lang werd de poort niet open gedaan.

En eindelijk trad er de gravenzoon uit.
Hij hield aan zijn arm zijn blonde bruid.
En hij sprak tot den knecht die achter hem ging
En het klonk wel zonder herinnering:
Hier zijn een paar armen; geef ze wat brood.
Er is weinig werk; er is groote nood.

En de molenaar nam zijn kind bij de hand
En bracht haar zelf bij den waterkant.
En hij sprak, en hij wees op het water zwart:
Zoekt dààr in de diepte je lief z'n hart.

En hij gaf haar een kus en verliet haar snel...
En het verdere weet het water wel.

De molenaar is naar huis toe gegaan:
Hij wist wat de stad met zijn kind had gedaan.
En hij nam van den wand zijn jachtgeweer;
En hij keek naar het rad, dat ruischte niet meer;
En hij hoorde de wind, die wel weenen leek;
En hij zag er de weiden zoo nevel-bleek....
En toén is de molenaar heengegaan
Naar de stad, die dát met zijn kind had gedaan.

En de stad die kwam in grooten nood,
Want een molenaar schoot een gravenzoon dood;

En veel werd gezegd, en veel werd gegist;
Maar de molenaar enkel de waarheid wist.

En de kerker klemde den molenaar wel;
Maar jaren vergaan, al vergaan ze niet snel.

Het molenrad bruist, er luistert de wind,
De molenaar werkt; maar geen rust er vindt.
Hij is oud, en vertrouwt geen wezen in 't rond,
En in 't dorp hij, verworpen, geen medelij vond.

Het molenrad bruist, er luistert de wind.
De molenaar denkt aan zijn eenigst'kind.
En vòòr weer de lente in het veld is gegaan,
Heeft de molenaar zélf zich doodgedaan.

Het molenrad bruist, er fluistert de wind,
En spelt de sproke van 't molenaarskind.
En gaat er een eenzame wandlaar voorbij,
Dan kijkt hij zoo bang naar den molen opzij.
Dan siddert zijn hart en hij weet niet waarom.
Dan wordt hij zoo bleek en dan staart hij zoo stom.
Dan hoort hij verwonderd de klokken aan
Van de slechte stad, die dàt heeft gedaan.

MARIE METZ-KONING.

De Galerij der onschuldige Misdadigers
Kleine Lofredens

De grootsche beeldenrij van ons geschiedenisse,
En dan, ô tegenstel en vergelijkenisse,
O Heden! O Verleden!

(A. Rodenbach, *Ter Venster)*

I.
Advokaat Jozef Muls
Universeel estheet en Snob

Jozef Muls is eene verschijning. Niet eene bovenaardsche, maar toch, wanneer hij daar staat op het verhoog, - nauw gevat in de strenge, modieuse redingote die zijne waardigheid drapeert - een zeer glansrijke. Een der meest verspreide ‘conferenciers’ van Vlaanderen...

Als we de bestanddeelen van zijnen ‘glans’ ontleden, hebben we beurtelings: zijn baard, zijn gebaar, zijne purperen cravatte, zijne redingote, zijne welsprekendbeid...

Hij combineert voordeeliger wijze - lijk een levende reklaam - de mooie jongen, de volkomen estheet, de verzorgde snob, de literator der nakende tijden, de toekomstig-beroemde advokaat en den plechtigen, profetisch en drager van de wereldgedachte. In hem verbroederen de Kunst, de Mode, de Balie. Hij is vooral zeer eclectisch... Zou fortuin maken en moest hij ooit eene naamlooze maatschappij tot exploitatie van zijne persoonlijkheid stichten, dan zouden de acties, zonder overdrijving, voorwaar eene goede cotisatie op de beurs bereiken.

Maar laat ons methodisch zijne lofrede zingen: Hij is vaderlander - want hij was secretaris van 't comiteit voor de Congo-naasting, zooals hij dat was van reeds vele comiteiten en congressen en zooals hij dat van alle toekomstige comiteiten en congressen nog zijn zal (er is altijd een advocaat in de comiteiten en congressen om de gebeurlijke processen à l'oeil te plijten)...

Hij is dus comiteitslid en congressist...

Hij is estheet, kenner van de schilderkunst van heel Europa en van andere werelddeelen, daarin begrepen Dante Grabriele Rossetti (dit weze gezegd zonder zinspeling op ongelukkige avonturen), Burne Jones, Hunt Holman en ander snobisme...

Hij is universeel reiziger: hij woonde te Parijs, bezocht het salon van Berlijn, maakte een toertje tot in Polen en Rusland, drong zelfs door tot in Caucasiën en Constantinopel; en van deze reizen profiteerde hij zeer: te Parijs leerde hij Gustave Mirbeau kennen (zie een studie daarover in Vlaamsche Arbeid) te Berlijn vond hij de gelegenheid eene kroniek over de duitsche kunst te pennen (id.); in Polen zalfde hij zich als verdediger der verdrukte natie en propagandeert sindsdien voor de Poolsche letterkunde (zie de lange reeks zijner voordrachten over deze litteratuur) en ook over Constantinopel mocht hij een kranig essai schrijven (V.A.); zijne reizen hebben zijne literatuur bijna uitsluitelijk gevoed en gespijsd; hier dient alleen worden opgemerkt dat hij nooit Engeland bezocht en nooit eene schilderij van Burne Jones en zijne preraphaëlitische meesters in wezenlijkheid zag...

Hij is filosoof en katholiek modernist...

Hij is dagbladschrijver, verbonden als vaste literaire kronikeur aan die gloriezon aller intellectueele dagbladen die met eene blinkende schittering alle andere gazetten onzer stad overstraalt; we noemen met den eerbied die tegenover Godsgewijde zaken past: ‘La Presse’; bij is de Titurel der pers, de steunpilarende titularis...

Hij is profeet, proneerder der toekomst-kunst. We herinneren ons zijne Bossuetiaansche periode: ‘En de volkeren zullen dan gaan, omlaaid en omschitterd van licht, met hun lokken en lenden bespat met het goud der dagende zonne’; zijn werk leidt die periode op heel glorieuze ofschoon zuinige manier in...

Hij is farceur en poetsenbakker; hij deed in den tijd ‘Alvoorder’ er in loopen met het zenden van danig-dwaze verzen die zeer door de redactie werden geprezen, hoe onsamenhangend Jef ze ook bedoeld had; wat bewijst liet equilibrium van zijn geest, of... maar het was een goede poets. Ook heeft Mr Muls het aan de daders niet kwalijk genomen dat ze hem ook erin deden loopen, onlangs met de gekende Maria Broeckx-historie; hij verdraagt de pret heel goed en lacht graag met zijn eigen weeën...

Hij is advokaat: de katholieke Cornette, - met minder degelijken ondergrond van cultuur, minder scherpte en ironie, maar met statiger waardigheid in 't snobisme en een meer eerbiedwaardigen baard Verstandelijk en lichamelijk voelt hij de mooie Adonis van de Jonge Balie te zijn; lichamelijk heeft hij dat voor op Cornette (misschien wel *interessanter* van kop) die nooit op het Peladanistisch succes mag rekenen dat de preraphaëlistische Kristuskop van Muls behaalt. Hij heeft nog niet heel veel gepleten, minder gepleten dan geredevoerd, maar is eens gemengd geweest in eene sensationeele zaak, het meest geruchtmakend zeden-proces dat we sinds vele jaren te Antwerpen mochten bijwonen: de moord op de bar-patronne der Statiestraat. Dat hij, - hij, de leerling van Monseigneur Mercier - zich in zoo'n schuine zaak met een pleidooi wou gelasten, bewijst nogmaals zijn onbegrensd eclectisme. De mooie Muls heeft, naar aanleiding van dat Marie Wilmac-proces, natuurlijk geheel buiten zijnen wil, een immense populariteit genoten bij al de Antwerpsche demi-mondaines. Zulk kan niet iedereen zeggen: die hulde ging gelijktijdig naar zijne diplomatische advokaten-welsprekendheid en naar den zwarten, ronden baard die zijn

bleek, ernstig gelaat omkroezelt op zeer voorname manier.

Dit is hij dus zeer: eclectieker, en als zoodanig ‘un peu l'ami de tout le monde’ hij is niet tegen de orthodox-katholieken, ook niet tegen de liberalen (hij frequenteert ijverig de ontvangst-salons van Mr Louis Franck), gewoonlijk meer vriend van deze dan van zijn partijgenooten: weer een bewijs van de breedgeestigheid die past aan een snob-estheet, gezien het beginsel van deze houding ligt in de vereering van al wat vereerd wordt; durvend is Muls eigenlijk niet; hij is overigens te beleefd, te matig, te deftig om er revolutionaire gedachten, persoonlijke meeningen op na te houden die mogelijk een kameraad, een kennis mochten kwetsen of verbitteren.

Hij is bovenal deftig; wie kent zijn gemeten gebaar, de effen uitdrukking van zijn glad gelaat, de diepzinnige glimlach van zijn mond - die ons onweerstaanbaar herinnert aan Frans van Cauwelaert en de Gioconda - niet? Een charmante jongen, die aan half de Antwerpsche bevolking de hand geeft en voor al de notabiliteiten der plaats zijn hoed afneemt..

Hij is ook letterkundige, hoofdredacteur van een tijdschrift, schrijver van een brochuur over Rodenbach, van verzen in *Jong Dietschland, Belfort en Dietsche Warande*, in *Vlaamsche Arbeid*, studies, beschrijvingen, kritieken enz., dito, maar nog van geen enkel boek; hij zou vreezen over zijn eersteling later eens te moeten blozen en vindt het heel compromettant zijne producten ne varietuur aan het papier toe te vertrouwen zonder te weten waarheen ze zullen waaien of wat gebruik ervan zal gemaakt...

Hij is spreker, orator in den hoogen toon, geestdriftig ofschoon beleefd, woordluid ofschoon gematigd, en zijn stem klinkt heel hoog, davert geweldig; hij stapelt reusachtige zinnen opeen, jongleert met de groote welsprekendheid, en men luistert graag naar zijn gullen stemklank en naar zijne holle en trommelende zinnen...

Hij is, last und least, de boezemvriend van Karel van den Oever, waarvan hij de eerste stappen op literair gebied heeft geleid en die onder zijne ingeving *Het drievuldig Beeld, De Godvruchtige Maenrijmen* en andere schoremoreachtige dingen heeft voortgebracht; dat zal lang op zijn kerfstok blijven prijken en zoo Jef ooit met die schuld op zijn geweten in den Hemel mocht aanlanden, dan... En hij is ook de vriend van Maria Broeckx?...

Ik vergat: hij is een zeer chic typ, bezit een prachtig huis op het Vleminckxveld - speciaal voor hem gebouwd in esthetischen stijl, William Morris-achtig - en eene ruime villa te Capellen, en betaalt het tekort op zijne revue... Hij slijt zijne dagen in eenvoud en geluk - bemind en geacht...

Helaas, de wankelmoedigheid van den zwakken mensch is hij nog niet ontkomen. Bewonderaar van Buysse wiens glorie op dat oogenblik opgang miek (en welk geposeerd en deftig snob zou eene opgang-makende glorie durven miskennen?) was hij een der eerste en ijverigste leden van 't Buyssecomiteit, gesticht ter viering van dezen anders weinig klerikalen schrijver (zie vorige alineas mijn betuiging van Muls eclectieke alpartijdigheid) die het groot gebrek heeft de dingen te zien zooals ze zijn en - horeseo! - voorvallen te beschrijven die gebeuren zooals ze gebeuren, ofschoon dat het ergste hiervan in 't minst niet de ‘dessous’ verborg van de beruchte hoerenzaak, waarvan vroeger eervol gewag gemaakt in de opsomming der ‘faits et gestes d'honneur’ van Jef Muls' leven. Muls is verplicht geweest aanstoot te vinden in sommige zeer eenvoudige en bescheide episoden van *Het Ezelken* (wat kunnen zoo'n naïeveteitjes scheelen, wanneer men de geheime dossiers van andere zaken heeft

moeten instudeeren?) omdat de bevelgevers der klerikale partij zich ineens tegen de Buysseviering hebben verklaard. Dat moet voor hem een moeilijk en pijnlijk moment geweest zijn, en ik beeld me het het hartzeer in waarmede hij zijn ontslag van comiteitslid heeft ingediend. Dat heeft ons zeer gespeten; Muls is een onovertrefbaar comiteitslid, de Buysse-viering zal, door de schuld van zijn weggaan, stellig aan waardigheid verliezen...

Kenschetsend feit: hij keurt in De Ridder's 'Wijze Jongeling' het dilettantisme, het snobisme, het esthetisme, het dandysme enz. af...

Hij is geen dertig jaar oud. Eene groote toekomst wacht hem...

Ik schrijf in voor twintig acties - maar op voorwaarde dat men mij eenige jaren krediet geve..

LIEVEN VOGELAER.

Het oratorio 'De Jaargetijden' *van Jozef Haydn.*

Op Woensdag, 12 April aanstaande, in de groote concertzaal van den Dierentuin, ten 8 1/2 u. 's avonds geeft Diesterweg's Gemengd Koor voor zijn XVII^{de} Jaarconcert een uitvoering van het oratorio 'De Jaargetijden' van Jozef Haydn, onder leiding van den Heer Joris de Bom. Als solisten treden op: Mej. Elisa Levering (Hansje), M.W. Taeymans (Simon) en M. Laurent Swolfs (Lucas).[(1)]

Een woord over het oratorio zelf.

Haydn schreef 'Die Jahreszeiten' in de jaren 1799-1800. Hij was dus 68 jaar oud en het werk getuigt van een frischheid, een levensopgewektheid die men zelden op zulken ouderdom bij dichters, schrijvers of toondichters aantrelt. Ik wil hier niet treden in uitgebreide beschouwingen, in een zeer zakenrijke ontleding, eenige regels slechts over de mooiste brokken...

Het koor van de Lente: wie in zijn hart iets heeft voelen trillen, wie in zijn ziel iets heeft voelen opbloeien bij den eersten lentelach der ontwakende natuur, bij den eersten warm - gloeienden zonneschijn, bij 't schuchter piepen der teer - groene blaadjes aan naakte takken... zal daar, in dat koor, die stemming weervinden. Het is heel zacht, vol streelende melodie... vol bedwongen verlangen, doch zoo innig gevoeld, vol vreezen, hopen, smachten... Lente, liefde, zonneschijn!

Hoe machtig de beschrijving van dat onweer in den Zomer! Hoor hoe dof-rommelend de donder nadert, zie hoe plots in verschrikkelijk, hel licht, de bliksem flitst, alles davert en dreunt! Daarop breekt de klacht los 'Wee ons!' van bange 't landvolk... Doch langzaam trekt het onweer af, de hemel wordt rein en klaar. In 't pure blauw flikkeren nog eens zoo helder de starren. Alles wordt rustig-stil. De groote avond droomt in gewijde pracht over land en dorp. En hoor, daar klinkt dansmelodie, meeslepend, luchtig, teekent ze het werelend draaien der gelukkige jaren... Stilaan sterft ook dat uit, weg in den nacht, het oneindige...

Nu zijn we in den Herfst... In het groote bosch dwarrelen de herfstbladen, als lichtzinnige gedachten, in een bonte mengeling van zwart-bruin en roodgoud... Plots klinkt de jachthoorn... Daar stuiven in dollen ren jagers, paarden, en houden voorbij. Ginds vliedt het wild. Hoor welk gejubel en gejuich 'Tajo! Tajo! Halali! Halali!' De

(1) Plaatsen te verkrijgen 's avonds aan het bureel en in 't Antwerpsch Koffiehuis, Van Straelenstraat, aan 5, 3, 2 en 1 frank.

paarden draven, de honden snuffelen en zoeken, luider toet de horen. Het hert is gedood... Onder vroolijk gejubel gaat het huiswaarts.

Woondet ge wel eens het feest van den wijnoogst bij? Neen. Zoo, kom dan mee, hier zit ons gezelschap reeds rond de zwaar-eiken tafel. Wie zijn het? Jolige boeren, lachende, pratende, schreeuwende en kerende landlieden: 'Eh, wijn, breng wijn! de kannen vol! De bekers leeg!' Jochahei! Jochahei! Een dolle pret, een meeslepende lente tintelt in aller oog, schatert uit aller mond!

Thans heeft de Winter zijn groote, witte wade gespreid over velden, landouwen, huizen en hoeven. In de gezellige, aangenaam-verwarmde huiskamer, waar het stille lamplicht, helle kringen trekt over de tegels van den vloer, over de donkere stemmige meubels: zit een groep lieve meisjes. Ze spinnen, hoor hoe de wielkens ronken, zie hoe de klosjes draaien.. Ze zingen, welluidend zacht, doch guitig, schalks:

> 'Buiten blank en binnen rein
> Vlijtig vroom en zedig zijn.
> Brengt een wakkren vrijer....'

Een waarlijk mooi-geschilderd tafereeltje; men voelt zich als het ware overstralen door een wonderblij, en toch berustigend gevoel, iets innigs-gemoedelijks als in den huiskring slechts mogelijk is..

Al die tooneeltjes zijn zoo echt natuurgetrouw, zoo waar geteekend, zoo vol menschelijk gevoel... Het is prachtig.

Ik besprak hier slechts enkele brokken: de anderen staan niet ten achter bij de aangestipte... 'Het koor der stijgende zonne', vol glanzende pracht, het slotkoor machtig-grootsch, godsdienstig-schoon.. En wat te zeggen over de verschillende aria's?

Haydn's 'Jaargetijden'[(2)] is een werk dat hoe meer het bekend en gekend wordt, hoe meer het gewaardeerd, geprezen, hooggeschat wordt... We kunnen onze lezers niet genoeg aanraden dien avond de uitvoering bij te wonen... Ze zullen iets schoons genieten en daarbij nog het bewustzijn bezitten het hunne bijgedragen te hebben tot ondersteuning en instandhouding van een edel, menschlievend werk, (de opbrengst van het feest komt ten goede aan Diesterweg's Schoolkolonie voor behoeftige en zwakke kinderen) dat dien steun, die blijken van liefde ook ruimschoots ten volle verdient.

Antw. 1 April 1911.

EWALD ARMIN.

De salons

Dirk Nyland
(Kunstverbond)

Deze tentoonstelling is zeer brutaal aangevallen. Ik heb ze buitengewoon interessant gevonden. Ik weet wel dat Nijland wel voor een groot gedeelte Vincent van Gogh heeft nageklad, maar toch heeft hij ziel gelegd in zijne doeken. En 't drukke havenleven van Rotterdam heeft hij schilderachtig afgebeeld in kleur-wemelende doeken, die u een fellen indruk geven.

(2) De Heer H. Bellens leverde van het dichtstuk van 'Van Swieten' waarop Haydn zijne muziek schreef, een bijzonder welgelukte, zeer verzorgde metrische vertaling.

Leon Brunin en Aloïs Boudry
(Galerie de Beaux-Arts)

Leo Brunin: een schilder in den aard van Quinten Metsys; ge kunt de haarkens in de baarden zijner helden tellen en zijne schilderijen blinken lijk zonnekens van 't effen, gladde vernis.

Aloïs Boudry: de Jan van Beers der Antwerpsche schildersschool, Liebig-prentjes schilder...

Eugeen Joors
(Zaal Forst)

Tentoonstelling der werken nagelaten door wijlen de kunstschilder Eugeen Joors, leeraar aan de Academie van Schoone Kunsten te Antwerpen, Ridder der Leopoldsorde, lid van 't Academisch korps Van Antwerpen, vereerd met de Herdenkingsmedalie der regeering van Z.M. Leopold II. Honderd en vijf schilderijen voorstellende kazen, appelen, hyacinten, haringen, appelsienen, oesters geleipotten, paarden, ketels, noten, appelkokken, kassen, meloenen, Victor Desguin, tomatten, vergeet-mij nietjes, Felix Ceulemans, hennen, honden, eenden en likeuren, enz.

Edmond Verstraeten
(Kunstkring)

Nog een dichter, schilder, met uiterst fijn gevoel voor de stemming van het landschap en evenzeer voor de combinatie der kleuren. Heeft in zijn beste werk - zijn zonnigst werk - schoonste poëma's van het land verwezenlijkt, maar met zijn minder werk dingen geleverd die aan de schilders voorzeker niet zullen behagen, alhoewel ze nooit de litterateurs ongevoelig laten; hiermede bedoel ik dat zeer dikwijls de dichterschap en de schilderschap van Edmond Verstraeten gelijken tred houden en evenwichtig blijven de eene met de andere, maar dat toch momenten komen dat de dichterschap overheerscht, wat dan aan de kwaliteiten van schilder die Verstraeten *moet* hebben soms slecht te stade komt.

L.V.

Mozaïek

Nieuwsjes
Voor onze inschrijvers.

a) We sturen dit nummer op aan onze abonnés. Diegenen die den tweeden jaargang *niet* meer wenschen te ontvangen, sturen *ons* dit nummer terug. Bij geval van niet ontvangst, nemen we de vrijheid U in de tweede helft van deze maand het kwijtschrift bedragende *één frank 10* C^{mes} (inningskosten inbegrepen) door de post aan te bieden. We hopen voor ons eerste nummer een gulle gastvrijheid voor onze kwijtbriefjes een goed onthaal.

b) We verzoeken onze abonnenten van Nederland ons per postmandaat het bedrag der inschrijving (75 centen) te zenden, daar het innen aldaar te veel onkosten vergt.

c) Lees in ons volgend nummer het hoofdartikel van **Paul Kenis** '*Vóór den Muur*' Verder, onderteekend door een der bevoegdste lui op schoolpolitiek, '*De nieuwe Schoolwet*.'

d) Verwacht het eerstvolgend '*Marie Metz-Koning-nummer*' met portret en *onuitgegeven* werk van deze gevierde Hollandsche schrijfster.

Voor onze medewekers:

a) Ieder medewerker schrijft onder zijn eigen verantwoordelijkheid.

b) Copij te zenden rond den 10^{den} van elke maand.

Officieele Steun

We ontvingen nog 'n paar briefjes desaangaande die we in 't korte, ter wille van onze eerlijkheid, samenvatten

van *Lode Baekelmans:* namelijk dit dat niet zijn werk ‘Sinjoorkens’ bekroond werd maar wel een bloemlezing uit ‘Havenvolk en Sinjoren’ van *Ary Delen*: Deze heer teekent verzet aan tegen de bewering dat hij Heer De Bruyne zou uitgenoodigd hebben in de hoop van 'n prijsken, daar hij genoemde heer reeds lang intiem kende.

In de hoop ieder bevredigd te hebben...

Cyriel Buysse-viering

Dagorde: Om 11 u. voormiddag; ontvangst ten Stadhuize door het College van Burgemeester en Schepenen van Antwerpen.

Om 2 ure 's namiddags: in den Koninklijken Nederlandschen Schouwburg, vertooning van *Het Gezin van Paemel*, drama in vier bedrijven door C. Buysse, opgevoerd door den *Multatuli's Kring* van Gent.

Om 6 u. 's avonds: Feestmaal. Aanbieding van het huldeadres.

Een boekje voor onderwijzers

is het zeer verdienstelijk werkje van den Heer Ev. Verachtert dat onder den titel ‘Uitspraak der Nederlandsche Taal’ te Brugge bij J. Houdmont. Corboney, verschenen is.

In rouw

Jan Broeckaert de alom hooggeschatte geschiedschrijver is op drie - en zeventig jarigen ouderdom in de verloopen maand aan een lange en pijnlijke ziekte bezweken. Geboren te Wetteren, schreef hij na ‘De Volkstaal’ - een dichtstuk dat in 1858 bekroond werd, - afzonderlijk en in samenwerking met Frans de Potter of Th. Coopman verscheidene wetenschappelijke en geschiedkundige werken. Eenige dezer werden zelf bekroond zooals het in 1869 verschenen ‘Antoon Van Dijck’. Buiten een *Bastaardwoordenboek* (1893) vervaardigde hij ook het vermaarde cartularium op het Dendermondsch begijnhof en de onvoltooide *Bibliografie van den Vlaamschen Taalstrijd* (mei Th. C.)

In Jan Broeckaert verliest weerom Vlaanderen een onvermoeide strijder en verdediger zijner taalrechten.

Meester Albert Fredericq, oud stafhouder der advocaten, ondervoorzitter der Liberale Associatie, provincieraadslid, is plotseling te Gent overleden. Hij was sinds 27 jaar voorzitter van de Vlaamsche Conferentie der Balie. 't Was op zijn voorstel dat het Vlaamsch als officieele taal van den Gentschen Provincieraad werd uitgeroepen. Er zijn weinig menschen heengegaan die zooveel leedwezen laten als Albert Fredericq, de eenvoudig - beminnelijke Vlaamsche strijder.

Leo Steppenbach

heeft bij L. Frère (Tongeren), uitgegeven: '*De Zonde*' 'n landelijk zedenspel in één bedrijf. Het is een streven naar gezonde, realistische kunst en mag alle tooneelliefhebbers warm aanbevolen worden. Prijs: een frank.

Aanbevolen:

De Boomgaard: algemeen maandschrift voor Letteren en Kunst. Verwacht het Cyriel Buyssenummer.

De Zaaier, het Leuvensch Kunstmaandblad, zaait alle maanden degelike lectuur. 'n Jaarabonnement kost één frank.

Iedere Vlaming zal lezen **De Vlaamsche Gazet** of het **Laatste Nieuws** wil hij op de hoogte blijven van onzen taalstrijd.

Bondsnieuws

Makkers!

Onze afgevaardigden in Kamer en Senaat doen een beroep op alle verschillende inrichtingen welke tot zending hebben de openbare school te verdedigen en noodigen ze uit protest - en *weerstandsbeweging* tegen een ongrondwettelijk en partijontwerp in te richten...

Makkers! tot ons gaat dit verzoek. *Onze* school wordt bedreigd. Dat zult ge niet dulden. Protest aanteekenen is niet voldoende, 'n weerstandsbeweging moeten we op touw stellen: we moeten het land inlichten. Onze propaganda afdeeling onderzoekt onze werking. We vragen steun van onze **honderd** leden.

Geen lauwe kerels meer!

Allen als één man op de algemeene vergadering van **Zaterdag, 1 April 1911** om 8 1/2 uur 's avonds in den bondszetel Pelikaanstraat, 100.

Zondag 2 April 1911

Oproep a) aan al de leden voor 't bij wonen van den feeststoet van den kring '*De Hageroos*' Vereeniging in ons lokaal om 9 1/2 uur 's morgens.

b) aan al onze bestuurleden tot bijwonen der vergadering '*Samenwerking*' om 2 1/2 uur in 't lokaal *Brouwershuis* Dagorde: kiezing uitvoerend comiteit, de nieuwe schoolwet.

[Nummer 2]

Kunstreis in België

(E. Siems)

Willem Royaards
en zijn uitstekend gezelschap

Opvoering van LUCIFER, Treurspel in 5 bedrijven door JOOST VAN DEN VONDEL, te Antwerpen, in den Vlaamschen Opera, Zaterdag 6 Mei 1911.

Vóór den Muur
21-28 Mei 1871

Dien morgend vochten zij in de stad reeds voor den achtsten dag; de laatste dag der Commune van Parijs. Sedert juist eene week geleden, op Zondag 21 Mei, een pikeur van bruggen en wegen, Ducatel, bij toeval had bemerkt dat onder het aanhoudende en sedert den 15^{den} dag en nacht onafgebroken voortdurende bombardement, de gefedereerden waren terug getrokken, de Saint-Cloudpoort zonder verdediging latend, waren langs daar de regelmatige troepen binnen gerukt. Het was rond vier uur 's namiddaags; Jules Vallès die op het stadhuis de dagelijksche vergadering der Commune voorzat toen hij het nieuws vernam, richtte zich in haast naar de Tuilerieën om de maatregelen tot den laatsten weerstand te nemen

Zelfs in de harten der hoofdmannen begon de laatste hoop te wijken: de gevoelige nederlagen door de Commune geleden reeds van af de eerste gevechten te Courbevoie en te Chatillon, de dood van den dapperen Flourens te Neuilly, het verlies der forten van Issy en Moulineaux, en vooral de oneenigheid die scherper en scherper de leiders verdeelde, hadden langzamerhand hun den moed benomen. Maar bij het volk bleef de hoop wakker, zelfs nadat de Verzailleezen de stad binnen waren. ‘De stad zal het leger vernietigen’ meende men. Waren in open veld de gefedereerden niet tegen een regelmatig leger bestand geweest, daar waar in iedere straat zich de barrikaden verhieven, terwijl ieder huis eene versterking was met uit ieder venster een doodend geschut, daar zou het leger niet langer bestand zijn tegen het opgestane volk. En in de herinneringen herleefden de dagen van '48, van de Juliomwenteling, en in den achtergrond de roode gloriezon van '89.

De verdedigers hadden zich geweerd, hardnekkig met de maandenlang opgekropte woede en haat tegen dat leger ‘traitres et capitulards’ dat met van schrik sidderende knieën gevlucht was voor den Pruis, en slechts, volgens echt militaire zeden den moed terug vond nu het er op aan kwam om op de werkers van het eigen vaderland te schieten.

Zij vochten met wanhopigen heldenmoed, maar zij weken, straat voor straat, barrikade voor barrikade, stap voor stap. Achter hoog opgestapelde barrikaden, soms echte bastions, laadden zij met koortsachtige haast de nog nieuwe kanons, de oorzaak van den opstand, zorgvuldig mikkend. Over hunne hoofden beschreven de houwitsers eene sierlijke parabool, barstte los op een dak in eene wolk van rook, van opstuivende steenbrokkelingen, plaaster en kalk; barstte los soms op een plein dicht bij eene barrikade. Voor een oogenblik dan stoven de verdedigers uiteen, enkelen stuiptrekkend verwrongen op de kasseiën latend in kleine plasjes bloed, om weer hunne plaats te hervatten tot de mitrailleuzen van het regelmatige leger alle verdediging onmogelijk maakten. Dan weken zij langzaam, halt makend op de hoeken der straten om den chassepot nog eens te herladen en op den in stormpas aansnellenden vijand af te vuren, tot achter de volgende barrikade de tegenstand weer herbegon.

Door de nu vrije straat kwamen de Versailleezen vooruit: luide klonk liet bevel voor alle vensters de blinden wijd open te zetten opdat niet van daar een verborgen schot zou worden gelost. In ieder huis drongen zij binnen om de kamer te doorzoeken de wapens op te eischen die ieder garde-nationale in bezit had. Zooals liet leger vooruit kwam werd in ieder ingenomen kwartier de krijgswet toegepast: men fuzilleerde.

Regelmatig en zeker was het vooruitgegaan: den zondag kwam het langs de Saint-Cloud-poort binnen, den maandag ging de lijn van de Place de Courcelles over de Gare Saint Lazare, den boulevard Malesherbes, het rondpunt der Champs Elyzées naar de Gare Montparnasse; den dinsdag nam men Montmartre in en de Tuilerieën, den volgenden dag de Louvre, het Palais-Royal en de Porte Saint Denis; 's Donderdaags strekte het zich uit over den ganschen linkeroever en over het grootste gedeelte der andere stad. Vrijdaags vielen de laatste groote barrikaden die de Bastille en de Trone-plaats verdedigden.

Nu zieltoogde de Commune en met haar le gansche stad. Akelige geruchten waren in omloop: men sprak van de groeven van Montmartre en van den faubourg Saint Jacques waar de opstandelingen reuzenhoeveelheden poeder en ontplofbare stoffen hadden opeengestapeld; van de ondergrondsche riolen waar eenige wanhopigen zich hadden teruggetrokken en die met hen in de lucht moesten springen als het gansche leger in de stad zou zijn.

De Tuilerieën vlamden; het stadhuis vlamde, de ministeries, de gebouwen van het Eerelegioen vlamden. Den Vrijdag, gedurende het gevecht op de Bastille plaats geraakten ook de dokken van La Vilette in brand. Tegen de gebouwen had men hooge bergen rijshout opgestapeld en de muren rijkelijk overgoten met petrool. Laaiend sloegen reuzenvlammen hoog op in den bleeken hemel kleurend des nachts de stad van ultramarijn en en kobaltblauw naar scharlaken en karmijnrood, en purper en violet. Een oogenblik had de brand gedreigd algemeen te worden toen het dak van het stadhuis was ingestort, de tallooze gensters van de smeulende archieven, als een regen vonken op alle huizen uiteenspattend.

Nu was de Commune overwonnen. Dien Zondag morgend, acht en twintigsten Mei vochten de laatste communards op den Père Lachaise, zonder rusten, reeds drie dagen lang; de laatste hoofdmannen hadden de vlucht genomen, waren in den strijd op de barrikaden gevallen, zelfmoord plegend bijna lijk Delescluze; waren gevangen genomen en gefuzileerd lijk Millière of gingen den weg reeds op naar de pontons te Brest, ter ballingschap naar Nouméa. Het was een luwe lentemorgend en de winden waren zwanger van de geuren der jasmijnen die op het kerkhof bloeiden, maar takken waren afgescheurd door de houwitsers, graven waren opengebroken om zich in te verschansen, de gezichten van mannen en vrouwen zagen koortsachtig van slapeloosheid, zwart van den poeder-rook.

Want er waren vrouwen en kinderen bij die laatste opstandelingen: vrouwen die echtgenooten

en minnaars, moeders die gevallen zonen hadden te wreken. Verder vond men er gardes-nationaux, oud-soldaten die hadden gedezerdeerd om hunne broeders te vervoegen, werklieden uit de oude buurten waar sedert eeuwen de geest van opstanding van geslacht tot geslacht was overgegaan: de glorie-rijke faubourgs Saint Antoine en Saint Marceau. velen waren van het kwartier zelve van Belleville en Ménilmontant allen naar deze hoogten terug getrokken sedert den val der Trone- en Bastilleplaatsen.

Zij vochten zonder hoop; zij wisten wat hun te wachten stond, wilden niet overleven aan hun droom.

Tusschen de graven rukten de Versailleezen vooruit; enkele groepjes slechts bleven er nog over vechtend tot men ze één voor één gevangen nam. Vóór den muur, den hoogen kerkhofmuur, vormden zich de pelotons: lijk men de groepen gevangen nam bracht men ze tot daar, en dan volgens roemrijke krijgsmanszede fuzilleerde men het volk. Van de omliggende straten bracht men de gevangenen naar den Père Lachaise: jongelingen en grijsaards, vrouwen en kinderen. Wie de handen zwart had van poeder of den schouder gekneusd van den geweerkolf ging vóór den muur. Zij stonden er zwijgend somber of machteloos de soldaten verwenschend; zij stortten neer sommigen zelfbewust en fier, anderen gebroken om de ijdelheid te hebben erkend van hunnen droom, enkelen nog met uitdagenden lach op 't gelaat, anderen verkrompen van pijn.

Telkens een groep slachtoffers was neergestort, haastte men zich de nog warme lijken weg te brengen naar de groote pas gedolven loopgraven waar ze overhoop in werden neergesmeten; men maakte spoed want andere gevangene wachtten op eene plaats vóór den muur die tot op menschenhoogte begon rood te zien, en besmeurd was van weggespatte hersenen. Tegen vier uur vermeerderde de drukte nog: nieuwe gevangenen kwamen bij; de laatste barrikade was gevallen te Belleville.

Nu moordde men rustig voort. Men fuzilleerde niet slechts op den Père Lachaise, men fuzilleerde in de gansche stad. Men fuzilleerde in de kazernen en op de openbare pleinen, in de forten en in de gevangenissen, in de scholen en in de openbare tuinen. De krijgsgerechten zetelden in het park Monceau, in de Luxembourg, op de Gobelins, in de krijgsschool, in de kazernen Dupleix en Lobau, in het Collège de France, in het Chatelet, te Mazas, in de Roquette... overal. Men fuzilleerde te Satory! Bij gansche kudden stuwde men de gevangenen naar Versailles.... waar men ze fuzilleerde.

Dertig tot vijf-en-dertig duizend commuuards werden er vermoord in die week van Mei 1871; veertig duizend gingen naar de galeien en de pontons van Brest, Toulon of Cherbourg.

Al die lauweren werden geplukt door de roemrijke krijgshelden generalen Gallifet en Mac-Mahon; en dit alles gebeurde onder voorzitterschap van Adolph Thiers, redder des vaderlands, stichter der derde republiek en groot man.

PAUL KENIS.

Avond

aan **Paul Kenis**

O, gij die belast en beladen zijt
met zware droefenis! Zie 't avondzinken

in purper waas verdwijnen; Aanschouw het blinken
van de avondster in blauwe oneinigheid!

Mijn broeder, kom in mijnen gaard getreden,
de zwarte en kil omschorste boomen blaren
heel teer en bleekig groen, de perelaren
dragen witte parelmoeren kleeden

om hun lenden, de kromme appeltronken
vieren 't blijde feest van 't Lentegroeiën
mede. Zie hoe de appelbloessems gloeiën
om 't gekus van gouden zonnelonken,

hoe de magnolieren witte vlammen
in hun donkergroene kelken branden,
en hoe de moerdauw op de jonge landen
zilver perels zaait - Hoe de gammen

onder teeder-roze vingertoppen
van mijn lief op de wit klavieren
toetsen één voor één in slanke zwieren
op mijn talmend harte komen kloppen!

Zie dees Lenteävond is zoo schoon,
mijn broeder! Kom in mijnen gaard getreden
en rust uw moeë en afgematte leden,
op dees bank. Dees avond is zoo schoon,

mijn vriend - wiens blik ik nooit aanschouwen
mocht; en kijk zoo simpel niet op mij!
Mijn Hart is week van 't roodo bloeden. Gij
weet niet wat ik leed en mij kwam rouwen!

AUG. VANHOUTTE.

Over Tijdschriften.

André De Ridder schreef, in *Kunst en Letteren voor Noord en Zuid-Nederland* (N.V. De Mercuur, Hilversum) - een blad, onder leiding van Joannes Redingius, waarin evenals in '*De Blauwvoet*' een vrije, onafhankelijke kritiek wordt voorgestaan, een paar degelike artikels over '*Vlaamsche Tijdschriften*'

Hij vangt aan met:

'Meer dan ooit woedt de "revuomanie" in Vlaanderen. Op den tijd van enkele maanden, is er weer een heele serie nieuwe weekbladen, gelegenheidsbladen, tijdschriften, uitgavenreeksen enz. op de markt gekomen, op de leege, verlaten Vlaamsche Boekenmarkt, waar geene koopers wachten. 't Is plezierig om te zien, hoe al die jonge botten ontluiken op onzen literairen eik, zeer plezierig. En dan durven er menschen beweren, dat onze letterkunde niet *bloeit*! Ze bloeit geweldig, ze bloeit ongemeen, ze bloeit tot anemiek - wordens toe...

En wat geluk: elk der nieuwe uitgaven 'komt een leemte vullen'. Wat, moeten er nog vele leemten in onze literatuur zijn. Een mijner vrienden zei me laatst: 't lijkt soms alsof onze letterkunde een groote Zwitsersche kaas was, waarvan elke nieuwe redactie een der gaatjes opstopt,' maar die achtbare vriend jokte.....'

Na eenige woor den gezegd te hebben over de ‘kleine’ tijdschriften waarmede niemand rekenschap houdt, betreurt hij de scherpe afteekening in onze literatuur van katholieke en onkatholieke groepen en dat hij noemt ‘principepen-verdeeldheid’; geeselt hij, de personen twist tusschen de Vlaamsche jongeren, die zich aanzien als ‘concurrenten ondereen, mededingers in de world-fair van de groote glorie, waar maar plaats is voor eenigen’ en dat voor gevolg heeft het stichten van literaire clubs en kappellekens en orakels, die allen vijandig tegen overeen staan ‘en van daar uit lijk uit slagtorens melkander bekampen en bevechten, met onversaagden zin en met allerlei slag van wapenen tot vreugd en de vlijt van het nieuwsgierig en aangeprikkeld publiek’

Hij eindigt met volgende bedenking die we graag onderlijnen:

‘Deze beschouwingen veroordeelen én het dilettantisme der onmachtigen en der onbewusten die, zonder schroom of eerbied, een nieuw tijdschrift in leven roepen, zooals ze eene sportclub of een dansgezelschap zouden inrichten, uit loutere liefhebberij, uit pretentie, uit arrivisme - én de éenzijdigheid en partijdigheid der andere redacties, kleine twist-cenakeltjes, vechttorentjes voor onderlinge veeten...

Verscheidene pogingen werden reeds ingesteld om eindelijk in Vlaanderen te bekomen tusschen de jongeren die aaneensluiting, die groepeering welke in *Van Nu en Straks* bestond, welke *Van Nu en Straks* groot gemaakt heeft. Ze zijn tot hiertoe mislukt, zouden de jongeren zelf niet op eigen voeten kunnen loopen? hunne onmacht moeten bekennen? Liever dan hunne beweging te laten schipbreuk lijden, dat ze aan 't roer der barke die ze zelf niet vermogen te sturen, in kloekere

Schoon Zonnekind...
van: Leo Steppenbach.[1]

In de paarse, droomende jasmijn-lucht, die daar om alle dingen doezelde, tingelde een zilverklare stem. Laag in het Westen blikte de koper-gele manesikkel. Altijd ruischt aan mijn oor die stem, als ware al die floersige paarsheid een zee-schelp geweest, die zong van het mystisch, breed-plooiend gewiegel der rustelooze golven....

Op mijn wegel is toen met zachte katte-voetelingen getreden Blonde Weelde. Blonde Weelde, heel blank, rozig-gemarberd op het room-fijne wangvel met den mond als een roze geur-bloem, en de oogen als groote droom-zatte pensées, die in fluweelen morgenpracht openslaan in gezilver van dauw. Heel haar weelde, die ronde armen, die machtige dik aanzwellende haartros, dit blank vlekkeloos voorhoofd - waarin geen smarteplooitje rimpelt - en de teedere, warme lijnen van kinne en keel, hebben me betooverd. Ik heb haar hand gegrepen, sidderend van stomme, hijgende bewondering en wassende, wilde liefde.

Mijn stem trilde in den avond, en alles trilde mede, om me - zoo docht 't me. Ik heb gevraagd - en nog hoor ik het nu, of de eigen avond me toelispte, met zijn grauw-mistigen dwepersmond:

- Schoon Zonnekind, bemint ge mij?

Ze heeft niets gezeid en zitten peinzen. Waarheen tuurde aldoor haar oog, alsof ze in de verte naar een afgrond keek, daarop een zwarte gedachte als een slange uiteenkronkelde? Ik weet niet, wat een weemoed, als een zwaar gewicht, op mijn schouderen drukte, nu ik iets, als mijn beeld zag in den spiegelglim harer blauwe kijkers. Een akeligheid, vuns en klam, woei om ons.... Om haar mond lichtte toen iets als een glimlach, maar zoo zonderling-schoon, dat ik nog slechts zag de krullijn

(1) Fragment uit: Apocalyptikus.

van haar begeerlijke lippen, met, in de hoeken, een stippelrond, zacht-paars vol-geschaduwd kuiltje....

Ik heb stil geneurd, als de minnegeest van een eeuwig-poëtisch woud, om haar melancholische, moeilijk-te-winnen liefde:

> Schoon Zonnekind, gelijk de zonne
> schoon, glanzend, als zij zoo schoon
> Wonne... Wonne....
> Schoon, als al wat heerlijk is
> Wat boeit, verrukt en eeuwig bindt!
>
> Zonnekind, in de weelde van uw lijf,
> in de weelde van uw wonder oog
> Weelde, weelde...
> Zwelt mijn hart. O, lijnen-lenigheid
> Uw liefde-lokken, uw schoonheid....

Mijn lied had maar een klank: al wat schoon is. Het zei, in beeldenloosheid, niets dan haar schoonheid. Wat was dat, die fantazie, die in mij doodbleef, als een afgeleefde vrouw, roerloos? Haar schoonheid was de leelijkheid voor mij van andere schoonheden. Zij was schoon van somberte, van raadselachtigheid, die in haar lange, blonde zijdelokken omfladderden, als nacht-grauwe avondvlinders. En zoo dicht bij me, haar deinende boezem, met de roze tipjes, als geurende zon-warme frambozen van Zomer, te midden geur van rijp ooft, dat smelt in den mond....

Ik was verblind, ik zag nog slechts haar. Haar, eeuwig licht! Ik heb naar haar heen gegrepen, als een schipbreukeling naar een plank, op de nachtzwarte klotszee; ik heb haar plots aan mijn hart gedrukt; haar engelenzachte leden in mijn armen gevoeld, als een stille, innige lauwte, als een verstoffelijkte reuzel van warm windje, uit de bloemenbedden van sprookjes-tuinen; haar op dien openzwellenden mond gekust, daar de lippen vooruitgestoken waren als blinkende, roode kersen, in een wonne-davering, in louter vergeten van al de wereld.

> Schoon Zonnekind....
> Eeuwige lente....

Zij heeft mij afgeweerd, het marmeren gebaar van haar ronde arm tril-opaalde in den avond, vol

[Vervolg ‘Over tijdschriften’]

en fermere handen geven. Verscheidene malen werd op *August Vermeylen* beroep gedaan de stuurman te worden, die na *Van Nu en Straks* naar schoone landen te hebben gestuurd, ook de jongere literatuur, de literatuur van na *Van Nu en Straks* zou voeren naar zonnige kim, door blauwe oceanen.

Er moet een einde komen aan de anarchie die in Vlaanderen heerscht. Er moet aan iemand volledig gezag gegeven worden om orde te brengen in de jonge bent waarvan tot thans de werking zonder eenheid, zonder logika, zonder oprechtheid bleef. De noodzakelijkheid van een groot tijdschrift - onder redactie van *August Vermeylen* - doet zich doordringend gevoelen in heel Vlaanderen - juist wijl er een nieuwe tijd begint en een vlijtige jeugd aan 't werk wil tiegen’.

Onze nota:

De noodzakelijkheid doet zich gevoelen!

Een *August Vermeylen* is er.

Wanneer het Algemeen Tijdschrift?

Wanneer??

René Bosiers - Het Steegsken

De salons

Valerius de Saedeleer
(Kunstkring)

Dit is misschien de grootste landschapschilder van ons land op dees oogenblik. Weinigen kenden hem hier, en men las 't op de gezichten der bezoekers dat deze tentoonstelling voor hen eene veropenbaring was; hun gezichten vertolkten hunne verbazing en hunne bewondering. Dat is nu eens een schilder die 't allergrootste aandurft, wat slechts enkele der grootste oude meesters aangedurfd hebben: de synthese van het landschap, en men zal onmiddellijk begrijpen hoe hoog zoo 'n kunst staat boven de kleine impressie van 't oogenblik die de meeste onzer hedendaagsche schilders belijden. En in 'n tijd waar alle schilderijen ongeveer op ‘studies’ trekken, waar het impressionistisch ‘klad’ - en ‘streepjes’ - schilderen dikwijls dienen moet om de gebrekkigheid der teekening, de losheid en onsamenhangendheid der lijnen en plannen te maskeeren, is dit ook een schilder die zijn werk af maakt, die zijne doeken niet uit zijn handen laat gaan vooraleer ze volledig en heelemaal harmonisch zijn, die elke bezonderheid en ieder detailken van zijn landschap betracht en in zijn geheel tracht te schikken, die de plannen der verte bewaart, die zijn kleur matig en eenvoudig legt. Dit is werk van rijp, rustig moderne - klassicisme... En 't is een heerlijk, zeldzaam gevoel van perfectie, van kalmte, van gedegenheid dat in u dringt en dat u voldaan laat heengaan, - dragend voor lang in uw brein het zicht dier geweldige, wijdsche landschappen die de ziel eener gansche streek bevatten en u verbazende delicatessen van kleur te genieten geven daarbij, zoodat ze worden tot volledig genot. Er mangelt niets: het evenwicht tusschen *impressie* en *materie*, tusschen den voeler en den stielman blijft ongeschonden.

Voor Antwerpen is de opening van dit ‘salon’ een blijde dag geweest, dag van inwijding in eene kunst die tot de allerzuiverste en allergrootste behoort....

Mr. en Mevr. Wytsman
(Forst-zaal)

Twee uitstekende schilders. Hebben eene heel eigenaardige voorliefde voor purpere, violette tonen en mist-blauwe tinten en schilderen die verbazend mooi. Maar 't zijn kunstenaars zonder groote diepte en zonder bezondere verscheidenheid. Het werk van Mijnheer Wytsman trekt heel goed op het werk van Mevrouw Wytsman, en de werken van elk hunner trekken zeer goed op elkaar onderling; daar komt uit het geheel een gevoel van eentoonigheid. Daarom zal men wellicht meer genieten van een paar doeken dezer - overigens zeer knappe en sensitieve - schilders dan van een gansche serie hunner werken, wanneer er zoo weinig verscheidenheid in de reeks bestaat. Die indruk van gelijkaardigheid geeft de Saedeleer nooit: hij zal drie, vier maal hetzelfde landschap schilderen, maar telkens onder 'n gansch verschillend uitzicht, met andere middelen en naar andere opvatting, erin leggend zeer uiteenloopende impressies, zoodat ge wel dezelfde uiterlijkheid herkent maar er iederen, keer anders door aangedaan wordt.

Bij de twee Wytsman's zijn de indrukken te veel gelijk. Zelf schoone dingen wordt men beu, wanneer men ze niet afwisselt.....

Albert Crahay.
(*Zaal Arti*)

Een forschig, stevig, solied schilder, met mannenhanden, die sterke, stroeve kleuren borstelt. Sedert eenigen tijd is hij zeer beïnvloed door Oleffe. Maar toch een kranige, vranke kerel, die zonder zeer fijnvoelend te zijn ons door de eerlijkheid, de oprechtheid alleen zijner vizie een treffende impressie der dingen geeft. Hij heeft hier eenige uitmunde werken, in alle genres, vooral echter ingrijpende marienen; laat me noemen: *Garnaalvisschers, Avondstemming, Naderende Storm, Het Oude Schip*, enz.

Mej. C. Vermoelen, Mr. H. Van Zuylen en A. Collin
(Forst - Zaal)

De twee eerste schilderen dieren en Mr. Collin boetseert ze. De beeldhouwer doet het met levendigheid, heel typisch de gebaren en houdingen zijner sujekten kiezend. De twee anderen moeten de plaatsing hunner schilderijen als reclaam-plakaaten voor cirkus-directeurs, dierentemmers, enz. beoogen. We wenschen hen veel bijval. Maar de verschijning van schilderessen als mej. Vermoelen moet heel veel kwaad doen aan het feminism....

[Vervolg 'Schoon zonnekind...']

geheimzinnigheid. Was zij dat nog, zoo weelderig, zoo paradijsachtig - nimf? Ik kon het niet gelooven. Het stuitte me tegen de borst het te gelooven. Ze heeft gesproken - was het weer niet die wondere ruisch-adem van wind in een bloemkelk, zee-herin-nering in bruine, zand-gouden schelp?

> Ze heeft gezeid, banaal:
> - De wereld ziet ons!

De wereld? Wat is dat? Is het de avondlucht, die zoo wonnig om ons dartelt, of het ons kind waar, geboren uit de versmelting onzer adems? Is het de manesikkel, die, als een koper-plaat, kromzwaardt, daar laag, met vlijm-scherpe punten, als zeisens? Zijn het soms de menschen, die traag-gaan, zwaarwichtig, met die loerende blikken vol nijd, goudjacht, pieterigheid en een kop, daarin een weeke hersenmassa stroeve gepeinsjes baart, die kruipen als mieren onzichtbaar bijkans, langs den grond? En moeten wij nu, gij, Zonnekind, en ik, onze zuivere, reine leute staken, om hen, omdat zij ons zien, die doen in onschuld, in niet-weten van woeste zinne-rotsing, zoo op een paradijs-hoek alleen, waar stille avond-doezeling ons omhult, als de uitgebreide armen van ons engel-bewaarder?

Ho, Zonnekind wat zegt gij! Zonnekind, mijn lief, teeder, mooi Zonnekind, die zijt als de vorm, waarin ik mijn gedachte zal leggen, opdat zij schoon wezen - bekreunt gij u om die wereldsch-wufte menschen, die zijn als dieren in passie-uitingen, en niet kennen al 't schoon dat ons sidderen doet - uw wondere, blanke schoonheid, Zonnekind - en en de komende?

Zij is heengegaan. Had ik dan geen armen meer om te grissen, en was mijn keel toe, dat geen klanke opdreunde? Heengegaan als een zonne in 't Westen. Heengegaan als een schim. Als een vaag gebaar wuifde blondheid van zijdelokken in 't paarse van balsemlucht. Daar nog, als een wit besneeuwde boombast, witte een schijn van

haar ronde heup, met die golvenlijn, de gracielijke, onmerkbaar verwentelend naar dijen-glooiïng.

En zoo dicht bij me gehad de roze tipjes, van haar deinende boezem, als geurende zonwarme frambozen van Zomer, te midden geur van rijp ooft, dat smelt in den mond, zalig.

O Illusie-Meisje - blanke hostie van mijn dwepersziele...

Zonnekind, schoon Zonnekind!

LEO STEPPENBACH

[Franschman Martinet]

De studie der moedertaal is een hoofdzakelijk deel in de opvoeding van ieder volk: de vreemde talen mogen maar later komen.

't Is alleen door de moedertaal dat men iets kan leeren.

Franschman Martinet.

Mozaïek

In 't Juni-nummer

zie onze *Marie Metz-Koning-pagina's* met oorspronkelijke, onuitgegeven bijdragen en portret van deze Noord-Nederlandsche dichteres en een inleidend artikel van *Maurits Sabbe*.

In 't Juli-nummer onze hulde aan *Theodoor Van Rijswijck*. Verder bijdragen van *Rafaël Verhulst, Ernest W. Schmidt, Leo Steppenbach, e.a.*

Namen a.u.b.

Aan 't adres van Mr Karel Van den Oever.

In een nummer van het Hollandsch blad '*Van onzen Tijd*' verscheen een artikel van de hand van bovengenoemden heer, waarin stond een onnoozele litanie dat ongeveer luidt als volgt:

'Een jongeling van 24 jaren schreef een artikel over Buysse in een doctrinair-liberaal blaadje uit de achterbuurt.'

De jongeling van 24 jaar is niemand anders dan onzen medewerker André de Ridder. Het blaadje is zonder twijfel 'De Blauwvoet'

De Blauwvoet: doctrinair!

Men is nooit te oud om te leeren.

En wat betreft *achterbuurt?* We zullen het liefst niet onderzoeken wie in een achterbuurt woont of thuis behoort.

Maar toch verzoeken we Heer Van den Oever in 't vervolg duidelijker te wezen en *namen* te noemen! We doen het toch ook! Ook zullen we er niet kwaad om worden

en hij hoeft in geen geval vrees te hebben voor een proces: we hebben in heel onze redactie geen enkel advokaat.

Van P.V. Toussaint van Boelaere

verscheen zoo juist als eerste deeltje eener reeks '*Scripta Brevia*,' **Landelijk Minnespel,** het verhaal van een Dag te Lande, met voorhang en aanhang. Van dat boekje zijn slechts 77 exx. op Hollandsch en Keizerlijk Japansch papier opgelegd, onderscheidelijk aan den prijs van 5 fr. en 15 fr. te verkrijgen bij den schrijver te Halle bij Brussel.

Weldra verschijnt het tweede deel der serie: '*De Paarden van Diomedes*' door Karel van de Woestijne.

Over de protestmeeting

tegen het *Wetsvoorstel Schollaert* ingericht door de Samenwerking der Oud-Leerlingenbonden van Antwerpen's Officieele Scholen.

De Werker, het Antwerpsch orgaan der Socialisten heeft heel en al on-tact-vol te werk gegaan in zijn artikel over deze meeting.

Het was in het geheel niet in de bedoeling van de 'Samenwerking' zich te doen gelden als politiek korps, of zich het genoegen te schenken een paar van zijn afgevaardigden achter de groene tafel te zien pronken We waren zedelijk verplicht **nu** wanneer de officieele school bedreigd wordt, op te treden.

En het comiteit ontnam ons alle werking.

Er bleef dus een middel over: *de meeting*.

En die meeting is gegeven zonder een schade aan de andere en met een beslist succes. Want de toehoorders, zijn heengegaan ingelicht op meer dan bijzondere wijze door de leerzame rede van den Heer Cnudde, opgewekt door het levendig woord van den heer Prenau. Ze zijn thuiswaarts gekeerd als zoovele discipels, die met onze voormannen het volk zullen *inlichten*, zullen *stalen* met een ijzeren wil *tegen* het oneerlijke wetsontwerp. En van de *Samenwerking* kan enkel dit gezegd worden: dat ze *degelijk* werk verricht heeft.

Beslag

Sedert eene halve eeuw
Zingen wij den Vlaamschen Leeuw
Edoch, kijkt en horkt rond u,
Als 't belieft, waar zijn we nu?
Ligt ons Waalsch getuig in spaanderen?
Spreekt men eindelijk Vlaamsch in Vlaanderen?
Vlaanderen, Vlaanderen, 't is hoog tijd:
min beslag en min lawijd:
blijft gij tot den strijd beraân,
vang hem eens 'uût goeten' aan![1]

(1) *Albrecht Rodenbach* - Gedichten, volledige uitgave bezorgd en ingeleid door Dr Leo Van Puyvelde.

Bondsnieuws

We hopen

onze leden, allen te ontmoeten op volgende betoogingen en vaandelinhuldigingen ingericht op:

Zondag, 28 Mei 1911 door den kring Gretry.

Zondag, 27 Oogst 1911 door de Jonge Liberale Wacht (4de wijk)

Zondag, 10 September 1911 door de Vereenigde Liberalen van Merxem.

Zondag, 17 September 1911 door de Maatschappij De Klauwaerts.

Zondag, 24 September 1911 door 'Hulp in Nood' te Berchem.

Nadere bijeenroepingen zullen telkenmale verzonden worden.

Zomerfeesten

We zullen gedurende deze zomerperiode 'n paar hoffeesten inrichten in het zomerlokaal 'Alsopp's Garden' in den 'Oude God'

Verder bieden we onze leden een veldfeest aan met kosteloozen 'pick-nick.'

Zoo zullen we stilaan naderen

Onze Vaandelinhuldiging

die in overeenkomst met de 'Vereenigde Liberalen' van Berchem en ten einde de betooging ten volle te doen gelukken verschoven is tot op

Zondag 1 October 1911.

Het programma luidt als volgt:

Zaterdag 23 September 1911 democratisch avondmaal.

Zondag, 1 October 1911 - Vaandelinhuldiging gepaard met betooging en meeting; 's avonds Bieravond onze leden en afgevaardigden der kringen aangeboden.

Woensdag 3 October 1911 - Groot spectakel concerto en cinema-vertooning.

Zaterdag 7 October 1911 - Prachtig Schoolfeest den laureaten van Meisjesschool no 9 en Jongens-school 14 aangeboden.

Zondag 29 October 1911 - Propagandavertooning Opvoering met bijzondere toelating van den schrijver, van *Lambrecht Room*, sociaal drama in 5 bedrijven.

De inteekeningslijsten

voor het dekken der kosten van het nieuwe vaandel zijn in omloop. Onze leden dragers van die lijsten, zijn bezield met den besten wil, met den grootsten hoop van welgelukken. Op voorhand danken we hen innig. Leden die wenschen in het bezit te komen van een lijst, of die ons adressen zouden kunnen bezorgen van personen genegen voor onze zaak, kunnen zich aanbieden alle Donderdagen in ons gewoon lokaal.

Ons gezellig Samenzijn

van Zaterdag, 30 April was weder een echt luimig, intiem feestje. Menig lekkere pint ‘gersten-bier’ werd gedronken, hartelijk werd gekout, meer nog gezongen. 'n Recht hartelijken dank aan makker Ch. Rondenbosch die aan de piano zat, zoo dat niemand beter 't zou kunnen en door de opwekkende wijsjes ons in de noodig stemming hield.

De Bestuurvergaderingen

hebben nu weder regelmatig plaats elken Donderdag om 9 uur 's avonds in 't lokaal ‘De Paardenwei’ Pelikaansstraat 100.

Einde Mei heeft de **jaarlijksche algemeene vergadering** plaats. Nieuwe candidaten voor het bestuur zijn ons welkom. Hoe meer ieveraars voor de zaak hoe beter!

De Spaarafdeeling.

Lichtingen zullen van nu af aan elken Donderdag om 9 uur 's avonds geschieden. De lichters-getuigen zijn gehouden aanwezig te zijn: hun beurt wordt elke week aangeduid.

[Nummer 3]

Belangrijk Bericht

't Is beslist....

‘De Blauwvoet’ zal niet meer verschijnen maandelijks, maar wel van af Juli wekelijks, en als algemeen Vlaamsch weekblad.

‘De Blauwvoet’ zal echter steeds blijven het vrijzinnig orgaan (en zoo'n orgaan hadden we hier nog niet) waarin we onafhankelijk steeds onze ongeveinsde meening over letterkundige en staatkundige voorvallen, kunst, enz. zullen voorstaan en steeds eene eerlijke maar heelemaal vrije critiek uitoefenen. We hopen zoodoende bij te dragen tot de breedere cultuur van 't Vlaamsche ras. We mogen van nu af op eene schitterende medewerking rekenen; niets van de moderne geestelijke activiteit zal buiten ons werkingsprogramma blijven. Een uitgebreid overzicht van inlandsche en vreemde tijdschriften zal onze lezers, naast het eigen werk onzer collaborators worden aangeboden. We durven rekenen op den steun van alle vrijzinnige oprechte Vlamingen...

De abonnementsprijs der nieuwe reeks van *De Blauwvoet* is gesteld op 2.50 frs per jaar en de prijs per nummer op 5 centimen.

Onze huidige abonnenten blijven het blad heelemaal kosteloos gedurende een halven jaargang ontvangen; we hopen dat dit hen aanzetten zal voor het *weekblad* ‘De Blauwvoet’ eene flinke propaganda te beginnen.

Marie Metz-Koning

Tusschen de vele Hollandsche schrijveressen een der best gekende en een der eersten.

Ze begon niet heel jong te schrijven maar gaf van in den beginne een heel eigenaardig werk. 't Is heelemaal eene *stemmings*-schrijfster, en daarom rekenen we tusschen het beste van haar werk hare drie bundels gedichten en hare sprookjesbundels o.a. *'t Viooltje dat weten wilde* en *Van een schoonen Dag*, waarin juist de nobelheid, de freelte, de droomerigheid van haar innerlijk wezeu best tot hun recht komen. Hare romans missen nu en dan wat objectiviteit uit hoofde van hare zoo persoonlijke en zoo teerzinnige gevoeligheid, wijl juist aan de romankunst andere eischen worden gesteld dan aan de poëzie. Hare sprookjes zijn feitelijk langere poëma's in proza-taal.

Een heel verfijnde en nobele styliste.

Tusschen de Hollandsche anthoressen waarbij zoovele snobinetten, eene dergenen die we met de genegenheid en eerbied begroeten.

Marie Metz-Koning

Biografische Bizonderheden

Marie Metz-Koning werd geboren te Amsterdam, waar haar vader Rijkstelegrafist was. Haar kinderjaren onderscheiden zich daardoor, dat zij, omdat haar vader later directeur werd op kleinere plaatsen waar geen goede scholen waren, reeds op haar zevende jaar naar een kostschool ging nabij Arnhem, waar zij tot haar veertiende jaar bleef. Daarna studeerde zij muziek, piano en zang, eerst onder de leiding van Georges Rijten te Rotterdam, daarna aan de Koninklijke Muziekschool te Rotterdam en te Amsterdam, welke studieën onderbroken werden door haar eerste huwelijk, dat na twaalf jaren door echtscheiding ontbonden werd.

Eerst toen gaf zij haar eerste werk ‘Van 't Viooltje dat weten wilde’ ter uitgave aan den heer C.A.J. van Dishoeck te Bussum. In snelle opeenvolging schreef zij nu bundels sproken, romans, gedichten, tooneelschetsen en novellen, en werd medewerkster aan alle goede Nederlandsche tijdschriften. Na twee jaren bij haar moeder te hebben gewoond huwde zij met den medicus J.C. Metz, die zich vooruamelijk ook op haar verlangen buiten vestigde, te Vaassen op de Veluwe, waar zij nu volop toe kan geven aan haar liefde voor de natuur.

Doordat zij roeping voelde en ook talent toonde voor bijna alle takken van kunst (zij schildert, boetseert, déclameert en maakte dezen winter zelfs als vertolkster van haar eigen dramatische schetsen, met twee andere artisten, een tournée door Nederland) en ook tengevolge van familieomstandigheden kwam zij er niet eerder toe zich aan de schrijfkunst te geven. Het hoogste genot vindt zij er voor zichzelf in: haar eigen werk voor een fijngevoelig pnbliek te déclameeren.

Zoo ver vervreemd...

Zoo ver vervreemd in hun eenzaam goud
Staan trotsch de boomen van 't beukenwoud.

Zoo onbewogen als eenzamen zijn
Die wijden aan god hun gouden pijn.

Zoo stil en bang voor den storm vervaard,
Hun donkre wortels gekromd in de aard;

Hun stoere stammen, ten strijd gereed
In fier verwachten van wintersch leed.

O, 't laatste loof van het beukenwoud,
De bevende twijg die 't tegenhoudt,

De felste kleur die het eenzaam draagt,
Is dat niet mijn hart, dat niet meer vraagt?

Is dat niet mijn hart, dat geeft en wacht,
En weereloos geeft, en zonder klacht,

En ver vervreemd in zijn eenzaam goud
De donkere wortels in de aarde houdt?

MARIE METZ-KONING

Vaassen 1911.

Bibliographie Marie Metz-Koning

Van 't Viooltje dat weten wilde. } sprookjes voor groote menschen.
Het Beeld op de Rots. } sprookjes voor groote menschen.
Nachtsilene. } sprookjes voor groote menschen.
Van een schoonen Dag. } sprookjes voor groote menschen.
Van de Zonnebloem die de zon wou zijn. } sprookjes voor groote menschen.

Gabrielle 1ste deel. } romans.
Gabrielle 2de deel. } romans.
Dominee Geeston. } romans.
Fatsoenlijke Familie. } romans.
Van géén Familie. } romans.
Intermezzo. } bundels novellen.
Peterke's Beeldenstorm. } bundels novellen.
De Ring. } bundels novellen.
Het Kindje .... tooneelschetsen.
'n Martelaresje ... tooneelspel.
Eerste bundel gedichten.
Tweede bundel gedichten
Derde bundel gedichten

Een bijdrage tot de Samenstelling der Tarieven van Boekrecensies

Een ongeluk ligt in een klein hoekje; en in eene stad als Antwerpen, waar eene zeer zorgvuldige postbediening iedereen steeds op den juisten tijd van het zijne voorziet, kan het zelfs nog gebeuren, dat zoo'n onoogelijk stukje drukwerk in verkeerde bus en verkeerde handen raakt. En het nooit spelensmoede toeval moet nu juist maar eens een nuk hebben, en zoo'n onnoozel circulairtje bvb. onder oogen doen komen van iemand, die eigenlijk op de ‘zwarte lijst’ stond, van personen die liefst niet met den inhoud mochten kennismaken....

Stel u voor, dat om maar eens iemand te noemen de Heer K. v.d. Oever een boek zou schrijven zooals hij laatst b.v.b. geschreven heeft, de Geuzenstad. Veronderstel dat zijn uitgever, - 't zou Vermaut uit Kortrijk kunnen zijn - nu eens dolgraag dat boek ‘er in’ zou willen hebben, en om dat doel te zekerder te bereiken, een circulaire drukken liet van den volgenden inhoud...:

J. VERMAUT
Uitgever 28, Langesteenstraat 28 Kortrijk

Heer Hoofdopsteller,

Ik heb de eer u hierbijgaande eene recensie te zenden over het zooeven verschenen boek *DE GEUZENSTAD* door *Karel van den Oever*. Het ware mij hoogst aangenaam wildet gij dezelve inlasschen in uw eerstkomend meest gelezen nummer.

Tegen inzending van een bewijsnummer, zal ik het genoegen hebben U een exemplaar van gezegd boek aan te bieden.

Met innigen dank op voorhand en hoogachting.

J. VERMAUT

Boekennieuws

De Geuzenstad, door *Karel van den Oever*. Een groot in 8° van 200 bladz. met omslagteekening van *G. Van de Woestijne*. Luxeuitgave, prijs: 3 fr. Volksuitgave voor bibliotheken en prijsuitdeelingen, prijs: 1.25 fr. het ex. per dozijn. Uitgever: J. Vermaut, Langesteenstraat 28 Kortrijk.

De beroerde tijd der XVIe eeuw die aan Conscience '**Het Wonderjaar**' ingaf heeft ook aan *Karel van den Oever* deze belangrijke verhalen ingegeven.

Is er iets interessanter in de geschiedenis der stad Antwerpen dan het beleg door Farnese en de heldhaftige verdediging van Marnix van Sint-Aldegon-de in 1585?

In eene reeks kleurige, visionnaire fresken wordt die geweldige strijd tusschen Paapsche en Kalvinistische elementen afgeschilderd, zoodat men als het ware den indruk verkrijgt der historische werkelijkheid.

De eigenaardige levenswijze der Antwerpsche 'borgers' uit de XVIe eeuw zal er psychologisch uitblijken. Een verhaal als '**De Watermeulen van Deurne**' is verders een lezing overwaard om zijne historische visie op het Antwerpsch-joodsche familieleven, terwijl de geheimzinnige handelwijze van een perfied man als '**Jonkheer Quintijn Salmasius, oud-baljuw van de Bijdelmeer,**' den lezer toelaten zal een blik te werpen op de raadselachtige ondergronden. van den grooten Confessie-strijd, die toenmaals de Nederlanden te vuur en te zwaard zetten.

De fijne intrigue van '**Het wedervaren van Jonkheer Plemp**' zal niet alleen doen glimlachen, maar tevens ook het verband doen voelen tusschen tusschen Antwerpsch stads- en Kempisch buitenleven van dien tijd.

Na de '**Kempische Vertelsels**' geeft *Karel van den Oever* ons '**De Geuzenstad.**' Moge het Vlaamsche volk er zoovel genoegen aan beleven als aan de '**Vertelsels.**'

Denk nu, dat die circulaire terecht komt bij personen, die om deugdelijke redenen, meenen, dat in zake literatuur, het publiek recht heeft op eerlijke voorlichting, en die de werkwijze van den Heer Vermaut niet daartoe kunnen rekenen, bewerende dat een door uitgever of schrijver opgegestelde gunstige recensie te plaatsen tegen belooning van *daarna* het bewuste werk te zullen ontvangen, het vermoeden doet opkomen, dat dit geen beoordeeling meer is, terwijl het toch als zoodanig aan het publiek wordt opgedischt...

Dan zou natuurlijk zoo iemand daarin alweer aanleiding vinden om dat feit te publiceeren, wat een heel raren kijk zou geven op de manier van boekbeoordeelen door sommige bladen en tijdschriften gepractiseerd. Dat zou natuurlijk zeer jammer zijn voor den betrokken uitgever den schrijver en vooral voor het publiek, dat voortaan in zijn vertrouwen op boeken recensies deerlijk zou zijn geschokt.

Het is daarom te hopen, dat de Heeren Vermaut en V.d. Oever maar nooit zoo iets zullen doen, en mochten ze het toch doen, dat ze dan vooral voorzichtig zijn met hun adressen, en vooral geen circulaire sturen zelfs niet bij vergissing aan 'De Blauwvoet' b.v.b. of aan 'De Boomgaard.'

En mocht dat misschien gebeurd zijn, ja, dan... Enfin, laten we beginnen met een nieuw tarief vast te stellen van Boekenrecensies... maar alleen van zulke, waar niets van Sinte Maria Broeckx onder loopt.....

De bezitter van een drukwerk geadresseerd: de Vlaamsche School Antwerpen.

De Geboorte van Venus[1]

‘Ik ben geboren uit zonnegloren
En een zucht van de ziedende zee.’
‘Iris’

(J. Perk)

In jeugdige Lentegetij! De aarde in frisschen tooi! Heel de natuur in herwording! En bloem en blad, in groen en geel van schoonheid en pracht. Zefier, hij de jonge god, zweefde boven de ontwakende wouden en aanschouwde het nieuwe leven vol bewondering. En onder zijn frisschen adem, het jonge loover trilde als van genot en al de bloemen schuddebolden van louter jolig genoegen. Het morgenrood kleurde, in den ontwakenden dag, de kimme en stak prachtig af tegen het blauwe azuur van den serenenhemel.

Licht zwevend en fluisterend zoete, vaarde Zefier naar de zeekust henen. Toen, alsof voelde zij dat er iets grootsch ging gebeuren, rilde heel de aarde van innig genot, door de lucht waarde iets als een zucht, een diepe zucht van blijheid en de zee, den effen spiegel, kwam in beweging, schuimend en ziedend als een eindelooze kolk.

Midden al die blankheid en frischte en aangenam genoegen steeg zacht uit de wateren omhoog, Venus.

Hoe schoon, de teedere maagd! Zachtjes op haar golven wiegt haar de zee tot opeens in gouden gloor staat Venus daar. De zon, de dagvorstin, omhult met haar eersten straal dit beeld van jeugd en schoonheid en de lichte golfjes neuriën een lied, een lied van bewondering,

De mooie godheid, dochter van de zee en van het blanke schuim der wateren, heft weifelend het hoofd en opent traag de oogen. Blauw als het oneindig azuur van den hemeltrans, die oogen, aan het zonnelicht nog niet gewend en kijkend om zich henen. Een zucht stijgt uit haar blanken boezem naar haar mond. Haar lippen splijten open en de zucht, een zucht van vreugde is 't eerste wat er aan ontsnapt:

- ‘Waar ben ik? Van waar die zuivere wellust? Hoe zoet die lucht! hoe sereen die dag! Wat is dat alles mooi in die natuur! Wat voel ik in mijn hart, dat kloppend gaat hier in mijn boezem, voor zoete warmtegloed?’

Toen keek zij naar heur popelend hart en keek toen naar heur heele mooie lijf en zag heur naaktheid aan, bewonderend, lachend, beschaamd, werd rood, daar zoo te staan en meende met beide handen al die schatten aan 't gezicht te ontrekken, maar dat kon zij niet. En Zefier heeft met een kleed van dampen, een wolkenvacht, heur naakten rijkdom omhuld en haar opgeheven, hij de jonge god en haar op een zeeschelp, een parelmoeren zetel, blank als heur eigen blankheid, neergezet en heeft het bootje zacht gestuwd. met zijn eigen wellustigen adem naar het eiland Cyprus. Daar heeft hij haar van haar stede gelicht en gaf haar aan de Uren, de dochters van Jupiter en Themis, over, die werden met haar opvoeding gelast.

De Uren, allen zusters, en dochters van één goddelijken vader en één goddelijke moeder, zijn oneindig verschillend van aard en uitzicht. Zij hebben allen vleugelen, maar zijn niet allen even snel in de vlucht.

O, het Uur der verwachting, hoe lang, hoe pijnlijk, een heele eeuw!

En het Uur der vreugde, der jolige uitgelatenheid hoe vliegt het snel voorbij! En het Uur van kommer en leedwezen hoe slijt het om in bittere klachten; hoe kruipt het voort zijn slakkengang in stenen en zuchten! Maar dan komt het Uur van

(1) Uit ‘*Beelden uit de Romeinsche Godenleer*’ schetsen, kortelings te verschijnen in Flandria's novellenbibliotheek.

herdenken aan genoten vermaken en stilt voor een pooze de bitterheid van hem die lijdt en berouwt en verlengt met koelende druppelen, zijn heete tranen.

Toen, zoowel als nu, werd niets zonder hen gedaan. Bij alles waren zij aanwezig, maar toen Venus werd geboren, lieten zij de wereld varen, zooals hij varen kon en varen wilde om voor haar opvoeding te zorgen.

ARM. ROGGEN.

Nele, ic moker up dyn deur.

NELE, ic moker up dyn deur,
'c Wil dyn duster kamer binne!
Hoe! du meughs niet comen veur,
Bist myn vyandts scoon boelinne!

So bylo! niet up en staet
Sal ic beuken met den sweerde,
Tot dyn huskyn upenslaat
So't myn herte seer begheerde.

Bloed sal suvren dyne scand,
Bloed sal balsmen dra myn lyden,
'c Sal dy nemen by der hand
Singhend deur den lande ryden.

'c Sal weer leggen aen dyn borst
't Arme kind, ontroue moeder,
Dat so langhe kryt van dorst,
Fel ontbeert dyn soete voeder.

'c Sal dy soenen aen den mond,
Suvre, ghroote blydscap gheven...
NELE, maek myn kind ghesond,
Houd myn kind naer 't Licht gheheven!

JULES FRÈRE

Neptunus en Amphitrita.[1]

Gelukkig was Neptunus echter niet. Te midden al de schoonheid van zijn hof, voelde hij zijn droeve eenzaamheid. Verveling soms hem alleenig wandelend vond. Daar zag hij, glanzend in Phoebus straal, aan den voet van den berg Atlas, de mooie Nereïde, dochter van Doris en Neria en hij voelde in zijn ziel een zalig genoegen, hij voelde zijn hart bonzen in zijn boezem, met een vernieuwde kracht en tranen lekten over zijn wangen. Hij voelde een streelenden wellust in zijn binnenst, een wellust nooit te voren gevoeld, de liefde. Neptunus beminde Amphitrita, Cupido's vergiftigde pijl had zijn hart geraakt.

Hij ging naar heur toe, maar zij vluchtte. Zijn blanke wezen, zijn bleek-groene oogen, zijn vochtigen haardos, zijn druipenden baard, zijn rozenkroon, zijn drietand trokken wel heur aandacht, maar toch vluchtte zij.

Toen zond hij twee van zijn boden, twee dolfijnen, naar Amphitrita uit en zij reisden naar heur grot in den wijden Oceaan en spraken heur zachte aan: ‘O, neen, u past een godentroon. Is hier deze eenzaamheid voor u een levensmidden? Omringd van hovelingen moet u leven.

O, neen, u kent de liefde niet, die harten bindt met onverbreekbare banden. De zoete genoegens van het liefdeleven, o, die moest u kennen! Het groot genot te leven met een beminden man, vol jeugd, te midden een schitterend hof, van liefdezang, dankbare tranen.‘

Amphitrita zweeg en staarde ver naar den gezichteinder vóór haar uit.

‘Een god heeft u lief, een god die de wateren gebiedt, die alles in zijn armen sluit, die Amphitrita ook wou in zijn armen prangen en drukken aan zijn liefde-brandenden boezem.’

Toen zag zij voor heur staan, als in een droom, het beeld van Neptunus, den god der zee en voor heur oogen schemerde, als in gouden glans, de godenkroon die haar wachtte. Maar hoe zou zij over deze bewegende watermassa's tot hem geraken?.

En zij heeft zich neergezet op den rug van een der dolfijnen en al pratende voerden zij haar in de armen van hun meester, van Neptunus. Toen werd het huwelijk gevierd en de oudste dochter van den Oceaan, Venus, de mooiste godin was er bij met den jeugdigen Cupido, den jongen liefdegod. En Amphitrita reed met Neptunus toen samen in den parelmoeren wagen over de klotsende baren en de Nymfen en de Nereïden zongen een lofzang voor hun nieuwe godin en hun zang klonk over de golvende wateren en de sirenen staakten voor een wijl hun klagend lied en zongen mede de hymne voor Neptunus en Amphitrita.

ARM. ROGGEN.

De salons

Portielje
(Zaal Forst)

De *vlaamsche* traditie: mollige, poezelige, *donzige boerinnetjes*, in lieve zon-beschenen kamers, met wangetjes die blozen als perzikken en oogskens blauw

(1) Uit ‘*Beelden uit de Romeinsche Godenleer*’ schetsen, eerlang te verschijnen in Flandria's Novellenbibliotheek.

als vergeet-me-nietjes of bruin als van spaansche toreros, en met tandjes van ivoor. Is 't nu een geluk voor Portielje dat er een Vlaamsche traditie bestaat waarachter te schuilen of is 't de vlaamsche traditie die fier moet zijn nog een beoefenaar te hebben gevonden in den aard van Portielje? Dat is 'n gewichtiger dilemma dan ‘to be or not to be’ maar ik voel me niet Hamlet genoeg om 't op te lossen.

Er exposeerde nog een tweede tradionalist in de zaal met en naast Portielje, maar dien's naam ben ik vergeten, ik herinner me alleenlijk dat hij Rembrandtieker was in zijn werk. Het licht! het licht! Maar even klassiek en even glorieus en daarom zeer te prijzen.

Peter Gorus
(*Zaal Arti*)

Een naarstig mensch die veel van Franz Courtens houdt, en ‘qui ne se doute de rien’, niettegenstaande - of dank aan al het talent dat hij bezit.

Driejaarlijksch Salon
(Feestzaal)

Er bestaat eenen eigenaardigen spleen: de droefheid der driejaarlijksche salons. En 't ongeluk wil nog dat ze altijd zoo laat worden gehouden, in de Lente, wanneer er in de hoven weelderig-bloembeladen boomen en de eerste bloemen staan en de lucht reeds lauw en zoel is. En dan te moeten defileeren voor die honderden, duizenden doeken van ontelbare kunstenaren, die tegen de muren schreeuwen en tieren met hunne kleuren, waarvan zoo zelden het uitzicht harmonisch en werkelijk is en genot geeft Liever dan maar naar den buiten, in een wei gelegen en daar 'n echten boer te zien wandelen en een echte koe te zien grazen.

Wat 'n rommel, zonder onderscheid aangenomen en opgehangen, banaal of slecht, oneigen of onbeholpen, valsch of rammelig en met moeite haalt men tusschen die duizende belangloze lappen de 20 of 30 werken uit die dragen een stempel van wezenlijke begaafdheid, oprechte bezieling en evenwichtige meesterschap.

Tusschen die series en ritsen landschappen, interieurs, natures mortes, portretten, fantazieën, enz. heb ik met genoegen een paar oogenblikken verwijld vóór *De Saedeleer's* grootsch landschap, *Taelemans'* Winter, *Blieck's* haven in de sneeuw, *Beauck's* onweer, *Stobbaerts'* kudden, *Welvaert's* kinderen, *Ensor's* tuin, *Leroux'* spaansch-gekleurd en stemmig kamerleven, *Joe Englisch's* damenportret, *Gouweloos'* ranke naakt-vrouw, *Lambert's* kermis, *Victor de Budt's* somberen en zeer aangrijpenden kerkgang (eene verrassing dit schilderij van een nog onbekend schilder), *Jean Colin's* bewogen zicht op het Brusselsche beursplein, *Leon Frederic's* boerenmaaltijd, *Van Mieghem's* episch Antwerpen-poëma, *Vièrin's* oude huisjes die zich koesteren in de zon als luie grootmoederkens, en misschien nog een paar andere doeken. Maar buiten dat weinige, allas!

We mogen ons gelukkig heeten ten minste wat nieuws en ongecopieerds te vinden in de Poolsche sectie dezer exhibitie...

Een vranke, vrije kunst, dicht bij het leven, spontaan en geweldig. Prachtige portretten van 'n verbazend primitieve en nochtans diep-realistische en aandoenlijke factuur... landschappen van tooverachtige innigheid en van grootsche lijn... De sneeuw

brengt hierin een zeer eigenaardig element, waaruit vreemd-fantastische effecten worden geboren... En jammer is 't dat dit geheel wordt ontsierd door een paar flauwe ruiters-chromos en door wat al te oppervlakkig ná - Van Gogh en ná - Gauguin impressionisme... Een openbaring - in de werkelijken zin - is deze Poolsche verzameling, die ons de onbeduidenheid van dit salon heel welgekomen vergoelijkt. Ik heb me ineens beter en schooner voelen worden vóór enkele dezer schilderijen, gelijk na het lezen van sommige boeken van Gorki. Nu en dan deed 't een of 't ander stuk me denken op de Japaners: én om zijne exotische eigenaardigheid en ook uit hoofde zelf der techniek.

L.V.

Mozaïek

Een Maria Broeckx-historie

In '*Kunst en Letteren*' doet *Jules Schurmann* volgende onthulling, die fel ruikt naar de gekende historie van *Maria Broeckx* en *K. Van den Oever*.

Er zijn in Holland veel geleerde menschen, véél-wéters, maar nog meer bét-weters en schijngeleerden.

Tot de laatsten behoort de heer Lichtenberger, die in de Maart-aflevering van 'De Beweging', 'de zangen van Bilitis' uit het Grieksch vertaalde.

In 1894 publiceerde de Fransche schrijver Pierre Louys 'Les chansons de Bilitis' in de 'Art indépendant'. Dit door hem zelf geschapen werk, op oude Grieksche modellen geïnspireerd, voorzag hij van een dichterlijke en quasi-wetenschappelijk gestelde voorrede over de dichteres 'Bilitis'. Hij deed het voorkomen of zij in de zesde eeuw voor Christus geboren werd in een dorp tusschen de bergen, aan de oevers van de Melas ten oosten van Pamphylius. 'Ce pays est grave et triste, assombri par des forêts profondes, dominé par les masses énormes, du Taurus; des grands lacs séjournent sur les hauteurs, et les vallées sont pleines de silence. Elle était fille d'un Grec et d'une Phénicienne', enz.

Deze prachtige gezangen waren zoozeer van den Griekschen geest doortrokken, dat een Fransch geleerde, door naijver gedrongen, schreef, dat hij deze gedichten reeds vóor Pierre Louys had gelezen.

Er is natuurlijk in de Fransche bladen hartelijk met dezen oolijken heer den gek gestoken.

Lieven Vogelaer

Verscheidene lezers hebben geklaagd over 't lang achteruit blijven van *Lieven Vogelaer's* tweeden '*buste*' uit de Galerij der onschuldige Misdadigers, nieuw historisch Marionettenspel ofte 'Jeu de Masacre' Onze vermaarde medewerker bidt het geacht publiek nog wat geduld te hebben.

Lieven Vogelaer had een vriend, en die vriend heeft hij verloren. Die vriend - bewonderend den schranderen geest en de rake satyre zijner opstellen - had zelf aan Lieven gevraagd hem niet te vergeten. En Lieven deed dat. Nu is de vriend boos, nu is Lieven zijn vriend kwijt en Lieven is zeer treurig en heeft half den moed verloren zijne philantropische-critische werking voort te zetten. Nog is Lieven niet getroost, ofschoon hij weet hoe minderwaardig het is zich boos te maken en dat 't verloren moeite is van wege zijn ex-vriend een boos en verbolgen gelaat op te zetten. Maar dat Jozef Muls hem niet meer groet, verbaast en pijnigt Lieven Vogelaer zeer...

Lafhartig.

Kortelings na het schielijk overlijden van den achtbaren Heer Dr Venesoen, het katholiek, maar zeer vlaamschgezind gemeenteraadslid van Antwerpen ontving zijne weduwe uit *Oostende* volgend telegram:

> *Aan de familie Venesoen, 24 De Keizerlei, Antiverpen*
> *Venesoen is dood. Te beter! Weg met de flaminganten!*

Oordeelt daarover, waarde lezers: dat is *fransche* of liever *franskiljonsche* opvoeding.

Breedziningheid

We lazen laatst in '*Vlaamsche Arbeid*' een artikel van Karel van den Oever 'Over ons en anderen' waarin bewezen werd de breedzinnigheid van hen die leven volgens de echte opvatting van Christus'ideaal. En dat Van den Oever niet bij de theorie blijft maar zijne breedzinnigheid uitstrekt tot de daad bewijze het feit dat hij laatst was te ontmoeten, bij laten avond, in eene der meest gekende nachttaveernen dezer stad (die, overigens, eens historisch zal worden in de geschiedenis onzer Vlaamsche literatuur), in gezelschap van Jozef Muls en August van Cauwelaert... wie weet was daar geene redactie vergadering van *Vlaamsche Arbeid* belegd....

En - ô ironie der dingen! in een anderen hoek zagen we zitten André De Ridder en Gust van Roosbroeck, de vroegere redacteurs naast de huidige, wiens glorie nog niet is getaand! Zoo we dit feit constateeren, is 't alleen om te logenstraffen de booze mare die van onzen grooten katholieken dichter Karel Van den Oever wil maken een suf, levensloos, oneclectisch en benepen wezentje... En hij zat er niet eens hoekig, geleend, maar uiterst elegant, streelend met adelijke vingeren zijnen fijn-gekrulden baard (en zoo streelden ook Muls en Van Cauwelaert hunne fijn-gekrulde baarden terwijl De Ridder en Roosbroeck, de baardeloozen, vingerden over hunne glad-geschoren kinnen van engelsche Jockeys) en mijmerend luisterde hij naar de twee tziganen die uit hunne mandoline en hunnen banjo oprakelden het laatste voorzeken:

> *Quand je danse avec mon petit frisé.*
> *J'en perds la tête....*

En Karel glimlachte en streek voort over zijnen zwarten en leuk-gefrizeerden baard...

We voelden ons gelukkig! 't Was een schoon uur, daarbij en de tapeeten der *Festa* glansten donkerrood...

Aanbevolen

De Boomgaard. algemeen maandschrift voor Literatuur en Kunst.
Prijs per nummer: één frank.
De Zaaier, het Leuvensch kunstmaandblad. Prijs voor een geheelen jaargang 1 fr.
De Vlaamsche Hoogeschool, maandelijks orgaan van de Vlaamsche Hoogeschool-Comissie, gewijd aan de beweging tot het bekomen van de Vervlaamsching van de Hoogeschool van Gent.
Iedere Vlaming leest '**De Vlaamsche Gazet**' en '**Het Laatste Nieuws**'

Bondsnieuws

Met genoegen

brengen we onze leden ter kennis dat onze volgende *zomerbals* zullen plaats grijpen in de prachtige hoven en zalen van *'t Hof Van Hoboken* (Dorpsplaats te Hoboken, halt van den tram) op de volgende dagen:
a). Zondag, 23 Juli 1911.
b). Zondag, 13 Oogst 1911.

Onze leden moeten bovenstaande bals druk bijwonen en hun vrienden meebrengen. De bezoekers van de bals hebben *vrijen toegang* tot den *Skating-Rink*.

Programma der zomerfeesten 1911

Juni, 5 Eerste Zomerbal; **11**: Propaganda-uitstap naar Gent; **25**: Veldfeest in 't Peerdsbosch.
Juli, 8. Deelneming Th. Van Rijswijk-viering; **11**, Gulden Sporenfeesten, **16**, Vlaanderen's Kunstdag te Gent. **23**, tweede zomerbal.
Oogst 13, Derde Zomerbal. **27**, Deelneming: a). Vaandel inhuldiging *Jonge Wacht T/S*. b). *Liberale Voorwacht* te *Aerschot*. c). 1ste uitgang van den stoet: '*De vrouwenkleedij door de eeuwen heen*'
September 3, tweede uitgang van den stoet. **10**, Propaganda-uitstap naar *Merxem*; **17**, Deelneming feesten van de 'Klauwaerts; **24**, Propaganda uitstap *Berchem*.

October: Vaandelfeesten.

Algemeen Bestuur 1911-1912.

Voorzitter: J. PAUL ODAR. Lange Ypermanstr, 17.
Ondervoorzitter V. WIJNS.
Schrijvers: M. SERVAES (Grammestr. 42) J. HENS.
Schatbewaarder LOUIS SERVAES (Lange Leemstr. 227)
Tegenboeker J. DE CAT.
Vaandrigs E. TOEN. G. TOUSSANT.
Feestbestuurder EDG. SCHOETERS.
Raadsleden: G. DE MEUSE. R. DE VISCH, A. MEYTEN, E. DE NAEYER.

Bestuur: Afdeelingen.

Spaar

Voorzitter: Fr. Taeymans, *Schatbewaarder*: J. Hens.
Schrijver: M. Servaes. *Boetmeester*: A. Meyten.

Tooneel

In 't kort kiezing bestuur voor het tooneeljaar 1911-1912.

Vaandel-Comiteit

Voorzitter: Fr. Taeymans. *Secretarissen*: J. Paul Odar, E. Schoeters. *Penningmeester*: L. Servaes, *Leden:* Jos De Cat. Ch. Rondenbosch.

Voorbij

Ons eerste zomerbal, begunstigd met een uitgelezen zomerweertje, is ten volle gelukt door de talrijke opkomst van het zwakke geslacht. Spijtig dat slechts een klein aantal leden tegenwoordig waren.
We komen in 't volgende nummer hierop terug.

Op 11 Juni

namen een groot aantal leden deel aan de monster protestbetooging tegen de schoolwet.

Onmiddellijk na den afloop der betooging vertrokken de leden van het bestuur en vaandelcomiteit naar **Gent**, om deel te nemen aan de vaandelinhuldiging van den *Lib. Democr. Kring van Heyst en Meulenstede*.